

Fakty UMP

Nr 3
(87)
maj
czerwiec
2009

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

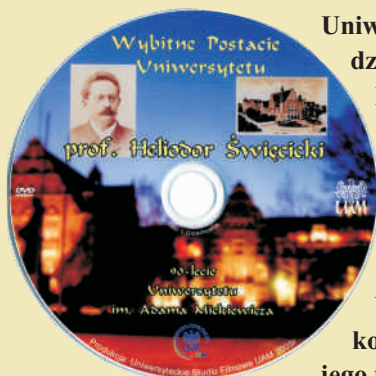
Gość z Jyväskylä

Kongres STN

Zwiedzaj z seniorami

Uniwersytecki jubileusz

Film o Świąćickim

Uniwersyteckie Studio Filmowe, działające przy Ośrodku Dydaktyczno-Multimedialnym Wydziału Fizyki UAM, w roku 2007 rozpoczęło produkcję krótkich filmów z serii „Wybitne postacie uniwersytetu”. Z okazji 90 rocznicy powstania Uniwersytetu Poznańskiego kolejny film poświęcono jego pierwszemu rektorowi, prof. Heliodorowi Świąćickiemu.

Piętnastominutowy film miał swoją premierę w telewizji WTK 28 lutego tego roku. Jest to kompendium wiedzy o postaci Heliodora Świąćickiego jako lekarza, filantropa i organizatora szkolnictwa wyższego w naszym mieście.

Szczegółowo przedstawiono jego medyczną drogę życiową – od wpływu ojca, który był lekarzem w Śremie, przez trzyletnie zaledwie studia we Wrocławiu i późniejsze zdobywanie wiedzy specjalistycznej z zakresu położnictwa i ginekologii w niemieckich ośrodkach naukowych, aż do założenia cieszącej się wielką estymą kliniki położniczej w Pałacu Działyńskich na poznańskim Starym Rynku. Będąc człowiekiem szerokich horyzontów, Świąćicki zajmował się tu nie tylko medyczną praktyką, udoskonalaniem narzędzi i wymyślaniem urządzeń wspomagających pracę położnika – jako mecenas kultury w Sali Czerwonej na pierwszym piętrze (w której dziś odbywają się różne uroczystości Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego) prowadził co drugi czwartek salon towarzyski dla inteligentnych elit Poznania.

Bardzo ciekawe są archiwalne wypowiedzi jednego ze współzałożycieli uniwersytetu – prof. Józefa Kostrzewskiego, a także współcześnie zajmujących się postacią pierwszego rektora UP profesorów: Romana Meissnera, Lecha Trzeciakowskiego, Jacka Wiesiołowskiego i Grzegorza Łukomskiego. Autorzy filmu dotarli także do rodziny prof. Świąćickiego. Duże wrażenie robią fragmenty przemowy inauguracyjnej, prezentowane przez Aleksandra Machalicę. Żałować należy jedynie, że w filmie nie wspomina się o przymusowym rozbiciu UP – wymarzonego przez Świąćickiego uniwersytetu wielowydziałowego – którego tradycję kontynuuje dziś nie tylko Uniwersytet im. Adama Mickiewicza.

Filmy z serii „Wybitne postacie uniwersytetu” w cenie 25 zł można nabyć w księgarniach naukowych UAM oraz w siedzibie Uniwersyteckiego Studia Filmowego przy ul. Umultowskiej 85 (pojedynczo lub w wydanym z okazji uniwersyteckiego jubileuszu 12-płytowym „boksie”).

MKN

SPIS

s. 8

s. 10

s. 14

s. 22

TREŚCI

NA POCZĄTEK

Wydarzenie

90-ta rocznica powstania Uniwersytetu Poznańskiego

Upowszechnić Święcickiego 4

Nauka, dydaktyka, praktyka

Z cukrzycą walczmy interdyscyplinarnie 8

Pierwsze magisterki *in English* 10

Zanim się urodzą 11

Zaburzenia metaboliczne – temat ważny i aktualny 12

Współpraca

Położnictwo w Finlandii i nie tylko 13

Życie studenckie

W siedem minut po nagrodę 14

Keep in touch! 17

Pożegnanie

Odszedł prof. Drożdż 18

Dr Dariusz Kmiecik 18

Publikacje

Książki 19

Czasopisma 20

Informacje

Niepełnosprawni w Sejmie RP 21

Zapraszamy na wycieczki! 22

Nowe tytuły, stanowiska i stopnie naukowe 23

Na posiedzeniu Senatu 25

Uniwersyteckie progi

Mazowiecka 33 26

Na początku maja – wraz z innymi uczelniami – świętowaliśmy 90-lecie powstania Uniwersytetu Poznańskiego, od którego 59 lat temu oderwano Wydział Lekarski i Oddział Farmaceutyczny. W trakcie obchodów w sposób szczególny wspomniano jednego z założycieli i pierwszego rektora UP – profesora medycyny Heliadora Święcickiego. Polecam Państwa szczególnej uwadze te strony „Faktów”, które i my poświęciliśmy w tym numerze człowiekowi, bez którego życie akademickie Poznania wyglądałoby zupełnie inaczej. Do wszystkich tekstów i informacji zawartych w tym numerze „Faktów” chcemy dołączyć jeszcze jedną wiadomość. Ucieszyłaby ona z pewnością i Święcickiego i wszystkich jego następców, dążących od tak dawna do zapewnienia młodzieży jak najdoskonalszych warunków do studiowania nauk medycznych w naszym mieście. Mamy świadomość, że rankingi nie są w stanie zmierzyć i pokazać całej akademickiej rzeczywistości, jednak informujemy z radością: wyniki tegorocznego rankingu szkół wyższych, przygotowywanego przez „Rzeczpospolitą” i „Perspektywę”, pokazują, że Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu jest najlepszą uczelnią medyczną w Polsce. Nic dodać, nic ująć.

Magdalena
Knapowska-Niziołek

Fakty UMP

Dwumiesięcznik informacyjny Nr 3 / 2009, Rok X, ISSN 1899-2978

Redaktor naczelna: Magdalena Knapowska-Niziołek

Współpraca: Katarzyna Surdyk, Kazimierz Fryś (foto), Exemplum (skład)

Adres redakcji: DS Aspirynka, ul. Rokietnicka 6, 60-806 Poznań
tel./fax.: 061 658 41 03, e-mail: fakty@ump.edu.pl

Druk: Zakład Poligraficzny *Moś i Luczak*, Poznań

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Numer zamknięto 30 czerwca 2009, nakład 800 egz.

(c) Copyright by Fakty UMP, UMP

Na okładce: Popiersie Heliadora Święcickiego w holu szpitala jego imienia przy ul. Przybyszewskiego (fot. Magdalena Knapowska-Niziołek)

www.ump.edu.pl

Upowszechnić Świąteczkiego

Przy okazji jubileuszu uniwersyteckiego 90-lecia o pierwszym rektorze UP, lekarzu ginekologu i położniku Heliodorze Świąteczkim opowiada redaktor wydanej właśnie monografii poświęconej tej postaci, prof. MICHAŁ MUSIELAK.

Panie profesorze, w tym roku jest kilka okazji do wspomnienia Świąteczkiego – oprócz 90-lecia wyboru na pierwszego rektora, w tym roku akademickim przypadła 85 rocznica jego śmierci, na początku lipca minie 155 rocznica urodzin. Tymczasem od pewnej studentki, skądinąd zaangażowanej w życie naszej uczelni, usłyszałam takie zdanie: „oprócz tego, że on założył uniwersytet i był lekarzem, więcej nie mam o nim pojęcia”.

Krzysztof Fryś

Trudno się dziwić studentom, że nie rozpoznają Świąteczkiego w popiersiu w sali wykładowej przy ul. Polnej Gorzej, że samo nazwisko nic im nie mówi.

Mam jeszcze gorsze doświadczenia. Często prowadzę zajęcia z etyki na różnych kierunkach w sali wykładowej szpitala przy ul. Polnej, gdzie jest popiersie Heliodora Świąteczkiego. Czasami nachodzi mnie chęć, żeby zapytać studentów, kto to jest. Z daleka nie widzą tabliczki. Zresztą potem okazuje się, że kompletnie nic im to nazwisko nie mówi. Dla większości studentów – jeśli nie dla wszystkich – jest to postać zupełnie anonimowa.

Z czego to wynika?

Myślę, że z historii naszej uczelni, która w kilka lat po II wojnie światowej, w wyniku stalinowskich przekształceń, stała się „autonomiczną” akademią. W rezultacie przez kilkadziesiąt lat próbowaliśmy się od uniwersytetu odciąć. W praktyce odcinaliśmy się od własnych korzeni, od tego, że ojcem założycielem uniwersytetu, życia akademickiego w Poznaniu był właśnie lekarz. A przecież bez zabiegów Heliodora Świąteczkiego – jak myślę – wydział lekarski tak szybko by nie powstał.

W latach 80-tych odbyło się kilka konferencji, pojawiły się książki, głównie dzięki środowisku ginekologów i położników, ale potem przyszło zafascynowanie możliwością przekształcenia się w uniwersytet i wtedy znów chcieliśmy się zdystansować do naszej Alma Mater.

Co w takim razie trzeba by opowiedzieć o Świąteczkim tym, którzy mało o nim wiedzą?

Wychował się w rodzinie lekarskiej, jego ojciec był lekarzem w Śremie. Młody Heliodor od lat dziecińczych wyrastał w atmosferze patriotyzmu i w aurze niesienia pomocy ludziom chorym i biednym. Wybór drogi medycznej nie był więc przypadkowy, choć myślę, że był też inny powód. Jak dowodzą badania prof. Witolda Molika, zawód ten w zaborze pruskim dawał dużą sferę wolności, niezależności nie tylko w sensie materialnym, ale i politycznym. Wielu młodych, ambitnych Polaków wybierało ten model życia.

Świąteczki studiował na uniwersytecie we Wrocławiu. Wykazywał duży zapał do studiowania medycyny. Warto przy-

pomnieć, że jego dwie pierwsze publikacje to artykuły, które zostały wyróżnione w konkursach na najlepsze prace studenckie. Angażował się też w różne przedsięwzięcia czy kółka samokształceniowe polskie. Był nieodrodnym synem organiczników poznańskich, wychowanym w kulcie Karola Marcinkowskiego. Umiejętność dialogu w różnych sytuacjach uwidaczniała się później, chociażby w momencie tworzenia uniwersytetu. Gdy ścierały się różne interesy środowisk akademickich, potrafił sprzeciw Warszawy czy Krakowa w dyplomatyczny sposób pokonać.

Święcicki miał też zmysł do praktycznej medycyny. Po studiach w różnych ośrodkach akademickich przeprowadził się w 1878 roku do Poznania i zaczął prowadzić praktykę lekarską. Warunki materialne i dobry ożenek pozwoliły mu na nabycie w roku 1887 mieszkania w Pałacu Działyńskich, gdzie otworzył klinikę położniczą. Jako lekarz był znany w latach 80-tych i 90-tych XIX wieku w środowisku poznańskim, nie tylko jako człowiek otwarty na opiekę nad chorymi z różnych warstw społecznych, ale także jako lekarz nowoczesny. Bywając w najlepszych klinikach niemieckich, przynosił na nasz grunt nowe metody leczenia. Był też wynalazcą: zbudował aparat do znieczulania podtlenkiem azotu, a także specjalne kleszcze porodowe. W jego gabinecie, a potem klinice była opieka na najwyższym, europejskim poziomie.

W pewnym momencie i Niemcy musieli docenić jego wiedzę i sztukę – poprzez nadanie mu tytułu profesorskiego – mimo że nie miał w kręgach policji najlepszej opinii. Niby był lojalnym obywatelem pruskim, a jednak swoje poglądy umiał manifestować, jak na przykład słynnym brakiem iluminacji Pałacu Działyńskich na urodziny cesarza Niemiec. W Archiwum Państwowym zachowały się kopie policyjnych upomnień.

Miał jeszcze jedną ważną cechę, która mi naprawdę imponuje – jego charytatywna postawa. Potrafił szeroko i z zaangażowaniem poświęcić się różnym działaniom o charakterze charytatywnym, jak pomoc tutejszej młodzieży uczącej się, działał też w stowarzyszeniach katolickich. Poświęcał swój czas na prezesowanie, pisanie artykułów – często anonimowo – na temat opieki nad ludźmi biednymi i chorymi. Propagował ideę pielęgniarki środowiskowej. Przeznaczał na to wszystko wielkie fundusze. Jest to naprawdę godne podkreślenia, wydobycia z niepamięci.

A jednocześnie miał pomysły na to, jak zebrać fundusze. On przecież praktycznie ocalił Towarzystwo Pomocy Naukowej od zamarcia z powodu braku darczyńców.

Tak, miał dar przekonywania ludzi do swojej idei. Oczywiście krążyły plotki co do jego majątku. Nawet dziś, przy okazji tego jubileuszu, powracało pytanie, jak on właściwie wszedł w posiadanie, a potem pomnożył ten ogromny majątek. Myślę, że ta sprawa jest jasna. Z jednej strony jako dobrze prosperujący lekarz w latach 80-tych do pewnego majątku doszedł, ale tak naprawdę głównym źródłem jego bogactwa, w świetle mojej wiedzy, było pomnożenie majątku żony. Hrabina Helena Dąbwska, wdowa po Gustawie Zaborowskim, wniosła mu w posagu duży majątek ziemski, który on rozparcelował, a potem umiejętnie inwestował, kupując działki i nieruchomości w Poznaniu.

Magdalena Knapowska-Niziołek

Klinika położnicza Święcickiego w Pałacu Działyńskich była bardzo znana. Żartowano, że pelikana na dachu powinien zastąpić bocian

Chciałbym zwrócić uwagę, że przez Poznańczyków było to traktowane jako działalność szczytna, patriotyczna – ponieważ parcele znalazły się w ręku polskim. To był jeden z dużych problemów na tym terenie, bo przecież byli ziemianie, którzy sprzedawali majątki Niemcom w ramach akcji Komisji Kolonizacyjnej.

Teraz Heliodor Święcicki nie ma szczęścia: ulicę ma nie-reprezentacyjną, nie ma autentycznego nagrobka, bo został zniszczony w czasie wojny, a Skalka, gdzie w końcu umieszczono jego szczątki, leży na uboczu, praktycznie nieznaną. Szpital na Przybyszewskiego także nie funkcjonuje jako szpital im. Święcickiego, nikt go tak nie nazywa.

Tak, nazwa oficjalna funkcjonuje jedynie w internecie.

To jest ciekawe, że Święcicki już za życia budził emocje i pewną krytykę – widać to ze sprawozdań pierwszych posiedzeń senatu. Mimo że wygrywał kolejne wybory na rektora, liczba jego zwolenników malała. W pewnych środowiskach – chodzi konkretnie o wydział prawno-ekonomiczny – miał przeciwników. Prawnicy zarzucali mu, że nie jest autonomiczny, pozostając pod wielkim wpływem prof. Adama Wrzoska. W pewnym stopniu było to prawdą. Z drugiej strony myślę, że zarzuty mogły wynikać z niechęci do pewnej cechy osobowości rektora, jaką był altruizm. Człowiek, który rozdaje cały swój majątek, budzi skrajne emocje, z wyrzutami sumienia włącznie.

Magdalena Knapowska-Niziołek

Niepozorna, nieprzejezdna ulica Heliodora Świącickiego sąsiaduje z terenem dawnego Cmentarza Farnego, zajętym obecnie przez Targi. Tu pochowano pierwszego rektora UP

Walka nie była jednak aż tak mordercza. Gdy na zarzut faworyzowania wydziału lekarskiego rektor Świącicki wyszedł z sali posiedzeń senatu ze łzami w oczach, natychmiast do jego domu wysłano delegatów senatu z kwiatami i przeprosinami.

Ale proszę pamiętać, że przez ostatnie półtora roku Świącicki ciężko chorował i być może tego rodzaju wydarzenia także miały znaczenie w postępie choroby. W każdym razie miał zwolenników i przeciwników. Zwolennicy doprowadzili do tego, że w okresie międzywojennym na różne sposoby czczono jego pamięć. Między innymi fundując tablicę w Collegium Minus, wybijając medal pamiątkowy ku jego czci. W 1928 roku imię Świącickiego otrzymało miejskie gimnazjum w Międzychodzie. Do wybuchu wojny obowiązywał dzień rektorski w rocznicę jego śmierci. Można powiedzieć, że do lat 50-tych Świącicki był osobą znaną.

Myślę, że na niepamięć o nim miała też wpływ ideologia komunistyczna w czasach PRL. Innego rodzaju bohaterowie byli pożądanymi, dość wspomnieć sprawę nadania patrona Uniwersytetowi Poznańskiemu.

Wspomnijmy o utworzonej przez Świącickiego na łożu śmierci Fundacji „Nauka i Praca”.

Celem Fundacji było materialne wspieranie wdów i sierot po pracownikach naukowych, a także udzielanie nieoprocentowanych pożyczek młodzieży akademickiej oraz wspieranie działalności naukowej. To był pomysł świetny, ale gdyby nie Cyryl Ratajski, fundacja popadłaby w wielkie długi. Kryzys, inflacja, kredyty ciężące na majątku. W pewnych środowiskach uważa się, że to był niewypał, bo fundacja wyszła na prostą tuż przed wojną, w 1938 roku. Ja jednak myślę, że mógłby to być jeden z ważnych, poznańskich symboli. Są całe teczki z dokumentami na temat tego, komu udzielano wsparcia, w jakiej wysokości. Pojawiają się tam znane później nazwiska, np. prof. Zenon Sobierajski, językoznawca, prof. Witold Klinger, filolog klasyczny, dr Michał Ćwirko-Godycki, antropolog, czy filozof medycyny z Krakowa prof. Władysław Szumowski. „Nauka i praca” działała w skali całej Polski, wspomagała stu-

dentów oraz wdowy i sieroty po profesorach szkół wyższych do momentu wprowadzenia dekretu o likwidacji wszelkich fundacji w 1952 roku. A mógł to być pośmiertny sukces Heliodora Świącickiego.

Czy wydział lekarski było jego oczkiem w głowie czy też nie? Czy zarzut z tamtego posiedzenia senatu mógł być w sumie słuszny?

Nie, jego oponenci nie mieli racji. Heliodor Świącicki miał wizję uniwersytetu, zbudowaną na jego własnych doświadczeniach, przede wszystkim niemieckich. A więc miał to być uniwersytet pełny, wielowydziałowy, z wydziałem lekarskim oraz teologicznym. Chciał po prostu budować nowoczesną uczelnię na wzór zachodnioeuropejski.

Przeciw było wielu: choćby ościenne ośrodki akademickie. Uważano, że Poznań musi poczekać, bo inaczej zuboży tamtejsze wydziały. Studia lekarskie – już wówczas – były drogie i trzeba by było się podzielić tym finansowym tortem. W Poznaniu też byli ludzie, którzy uważali, że nie mamy bazy, nie ma podstaw. Dziś nam się wydaje, że uniwersytet ma stare gmachy, ale taki na przykład szpital – nomen omen – Świącickiego przy ul. Przybyszewskiego stał się budynkiem uniwersyteckim dużo, dużo później.

Szczerliwym trafem była przyjaźń rektora Świącickiego z Adamem Wrzoskiem, który został ważną postacią w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego – kierownikiem sekcji nauki i szkół akademickich. Stał się kreatorem modelu kształcenia lekarskiego po 1919 roku w Polsce. To on układał program studiów medycznych, miał duży wpływ na obsadę katedr. A do obsadzenia były trzy uniwersytety: warszawski, wileński i poznański. Przyjaźń tych dwóch osób, bardzo zresztą bliska, spowodowała, że nasz wydział w ogóle powstał.

Właśnie – jak pan profesor uważa, kiedy powinniśmy świętować 90-lecie Wydziału, bo daty jednoznacznej nie ma i rocznica wydaje się płynna.

Ja jestem zwolennikiem daty 5 kwietnia 1919, kiedy Heliodor Świącicki zostaje powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego wydziału lekarskiego, zresztą tego samego dnia, kiedy został rektorem. Wprawdzie formalnie wydział nie istniał, ale nominacja ta miała nie tylko symboliczny wydźwięk, zachęciła bowiem do działania m.in. Komisariat Naczelnej Rady Ludowej, który 30 kwietnia 1919 roku wyraził oficjalną zgodę na utworzenie wydziału lekarskiego, przeznaczając na ten cel 100 tysięcy marek.

Świącicki jako rektor-założyciel korzystał ze swoich licznych przyjaźni i słał listy do tych, którzy w swoich środowiskach byli w jakiś sposób zmarginalizowani, skonfliktowani. Z różnych powodów – przez nonkonformizm, jakieś specyficzne badania czy z powodów osobowościowych. Dlatego w Poznaniu, nie tylko na wydziale lekarskim, znalazła się grupa osób, które niemile widziane u siebie, tu stworzyły wybuchową mieszankę. Dzięki niej w krótkim czasie UP zaczął nadawać ton w Polsce w różnych dziedzinach.

Genialność Heliodora Świącickiego widać też w umiejętności pozyskiwania mieszkań dla przyjeżdżającej profesury, która czasem była oszołomiona standardem oferowanych mieszkań w Poznaniu: woda, gaz, prąd, łazienka w mieszka-

niach profesorskich – to mogło imponować. W kilkunastu listach w korespondencji z Adamem Wrzoskiem pojawia się ta kwestia – nie dyskusja o merytorycznej stronie angażu, ale o lokum, w którym będzie można takiego profesora wraz z rodziną umieścić.

Można mieć wrażenie, że idealizujemy trochę postać Świącickiego, ale to był prawdziwy człowiek renesansu: ze zmysłem finansowym, organizacyjnym, a do tego jako lekarz wymagał od siebie i od kolegów bardzo dużo. Pisał: „Lekarz powinien być psychologiem, uczonym, poetą, mówcą, dyplomata, filantropem i artystą.”

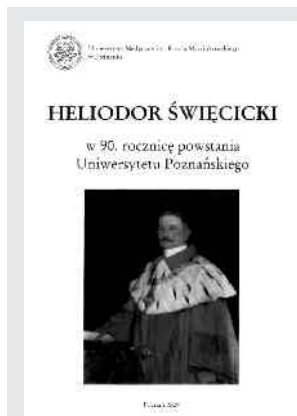
Tak, ten ideał lekarza-myśliciela, filozofa, altruisty rysował w rozprawie „O estetyce w medycynie”. To było dla wielu lekarzy w Polsce coś świeżego, coś nowego, bo powoli wkroczone już w etap coraz większej specjalizacji w medycynie. Świącicki zachęcał, by lekarz był nie tylko profesjonalistą, ale i humanistą, widzącym w pacjencie nie przypadek a człowieka, co nadal jest ideałem.

Czy postać Świącickiego i jego koncepcje mają szansę powrotu? Czy Świącicki może być znów osobą znaną?

Szansa jest, ale potrzeba mechanizmów, narzędzi, by jego postać, sylwetkę, dokonania spopularyzować. Jeśli jest obecny tylko z okazji jubileuszy, to ta szansa się nie ziści. Myślę, że powinien być przywoływany na zajęciach, można by go pokazywać jako profesjonalistę, a przy tym lekarza, który nie zasklepia się w swojej dziedzinie, poświęca się działalności na rzecz innych. To się nie uda, jeśli środowisko samo tego nie zechce.

Do Krypty Zasłużonych Wielkopolan przy kościele św. Wojciecha, w której znajdują się szczątki Heliadora Świącickiego, można wejść w każdy weekend

Heliodor Świącicki. W 90. rocznicę powstania Uniwersytetu Poznańskiego

Heliodor Świącicki pozostaje do dziś niedoścignionym wzorem człowieka, patrioty, lekarza i społecznika. Pozostawił po sobie dzieł tak wiele, że aż trudno uwierzyć, że wszystkie były owocem pracy jednego tylko człowieka. Naszym obowiązkiem jest nie tylko zachować prof. Świącickiego w żywej pamięci, ale też zrobić wszystko, aby poznały Go następne pokolenia.

Dziewięćdziesiąta rocznica powstania Uniwersytetu Poznańskiego to wspaniała okazja, aby przypomnieć sylwetkę i dokonania jego współzałożyciela i pierwszego Rektora. Czytelnik poznawać będzie w kolejnych rozdziałach tej książki różne obszary działalności i bogactwo osiągnięć prof. Heliadora Świącickiego. Jedni pozostaną pod wrażeniem niezwyklej konsekwencji, uporu i wieloletniego wysiłku włożonego w dzieło tworzenia Uniwersytetu w Poznaniu. Dla innych ważnym świadectwem Jego wielkości, ale też nieprzeciętnej wrażliwości jest troska o ludzi biednych, którym starał się tak pomagać, aby nie naruszać ich godności. Dla środowiska medycznego prof. Heliodor Świącicki pozostaje wzorem lekarza, który umiejętnie godził swoją służbę chorym z szeroką działalnością społeczną.

[ze Słowa wstępnego Rektora UMP]

„Heliodor Świącicki. W 90. rocznicę powstania Uniwersytetu Poznańskiego” pod red. Michała Musielaka. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 173.

Ta książka ma być, jak rozumiem, takim narzędziem.

Tak. Rozdziały napisali pracownicy naukowcy Katedry Nauk Społecznych – historycy, filolodzy, filozofowie. Niestety nie udało się dołączyć planowanego rozdziału autorstwa prof. Molika, poświęconego środowisku lekarzy poznańskich. Czytelnik zobaczyłby, jak rosła w nim pozycja Świącickiego, nie tylko jako lekarza.

Chciałbym jeszcze w przyszłości sięgnąć do genezy Wydziału Lekarskiego. Chcemy czy nie – w przyszłym roku są obchody jubileuszu jego powstania. Będzie to kolejna okazja, by spróbować postać Świącickiego upowszechnić, nie tylko upamiętnić. Na tym właśnie mi zależy i dlatego cieszę się, że pan rektor się do tego pomysłu zapalił i wsparł wydanie tej książki.

Rozmawiała **Magdalena Knapowska-Niziołek**

Z cukrzycą walczmy interdyscyplinarnie

Ponad piętnaście lat czekał Poznań na tak ważne spotkanie środowiska diabetologów. Z początkiem maja na XII Zjazd Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego zjechało do nas prawie dwa i pół tysiąca osób zajmujących się cukrzykami i cukrzycą.

W dniach od 7 do 9 maja 2009 roku, na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, odbył się w naszym mieście XII Zjazd Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. Uczestniczyło w nim blisko 2500 lekarzy diabetologów, a także lekarzy innych specjalności, psychologów, pielęgniarek oraz dietetyków, na co dzień pracujących z chorymi na cukrzycę. Przybyli oni z całej Polski. Tematem przewodnim tegorocznego zjazdu było hasło „Cukrzyca problemem interdyscyplinarnym”. Rola gospodarza zjazdu przypadła Klinice Chorób Wewnętrznych i Diabetologii oraz Klinice Położnictwa i Chorób Kobietych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, a także Wielkopolskiemu Oddziałowi Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. Było to pierwsze od ponad 15 lat tej rangi spotkanie lekarzy diabetologów w Poznaniu.

Otwarcie z nagrodami

W pierwszym dniu obrad (czwartek), prezes Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego prof. Władysław Grzeszczak oraz organizatorzy XII Zjazdu PTD: prof. Bogna Wierusz-Wysocka i prof. Ewa Wender-Ożegowska dokonali uroczyste-

go otwarcia. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością przedstawiciele władz Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, w tym rektor, prof. Jacek Wysocki, pod którego honorowym patronatem zjazd się odbywał. W uroczystości otwarcia udział wzięli również przedstawiciele władz miasta Poznania, województwa wielkopolskiego, a także władz samorządowych i Narodowego Funduszu Zdrowia.

Podczas otwarcia zjazdu wręczono dyplomy laureatom nagród naukowych. Prof. Irina Kowalska z Kliniki Endokrynologii i Diabetologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w drodze postępowania konkursowego otrzymała nagrodę im. Jakuba Węgierki za badania naukowe w zakresie diabetologii klinicznej, natomiast nagrodę im. Mieczysława Wieruchowskiego za badania naukowe w zakresie nauk podstawowych w diabetologii otrzymał prof. Wojciech Młynarski z Łodzi. Ponadto wręczono wyróżnienia najlepszym młodym naukowcom: dr Janowi Skupieniowi (z Katedry i Kliniki Chorób Metabolicznych Collegium Medicum UJ w Krakowie), dr Agnieszce Zawiejskiej (z Kliniki Położnictwa i Chorób Kobietych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu) oraz dr Agnieszce Śliwińskiej (z Kliniki Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Farmakologii Klinicznej Uniwersytetu Me-

Frekwencja na zjeździe była imponująca. W pierwszym rzędzie zasiadł rektor UMP wraz z małżonką.

dycznego w Łodzi). Następnie prezes ZG PTD wraz z dyrektorem firmy Servier wręczyli grant na badania naukowe z zakresu diabetologii, ufundowany przez tę firmę dla zespołu dr hab. Jolanty Jury z Zakładu Biologii Komórki Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Collegium Medicum UJ w Krakowie. Ostatnim akcentem części oficjalnej było wręczenie przez Towarzystwo Hipolita Cegielskiego statuetki Honorowego Hipolita oraz nadanie godności „Lidera Pracy Organicznej” prof. Stanisławowi Czekalskiemu z UMP.

Następnie swoje wykłady przedstawili kandydaci do tytułu „Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego”. Pierwszym spośród nich był prof. Marian Rewers, absolwent naszej uczelni, wieloletni asystent Instytutu Pediatrii, a aktualnie diabetolog o światowej renomie, dyrektor naukowy „Barbara Davis Center for Childhood Diabetes”, które to centrum jest jednostką Uniwersytetu Stanu Colorado. Prof. Rewers omówił najnowsze trendy w zakresie badań dotyczących etiologii i prewencji cukrzycy typu 1. Prof. Jacek Sieradzki z Krakowa, wieloletni prezes Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego, jako drugi z kandydatów do tytułu „Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego”, wygłosił z kolei wykład pt. „Od standardu do indywidualizacji w leczeniu cukrzycy”.

Uroczystość otwarcia zjazdu została zakończona wspólnym występem poznańskiej artystki Hanny Banaszak.

Na kłopoty – ekspert

Już w godzinach przedpołudniowych pierwszego dnia zjazdu odbyło się kilka „Spotkań z ekspertem”. Dotyczyły one wielu gorących tematów w diabetologii. Sesje te miały niezwykle interesującą i wartościową edukacyjnie formę analizy przypadków klinicznych. W spotkaniu dotyczącym rozpoznawania i leczenia cukrzycy ciężawej, panie profesor Katarzyna Cypryk z Łodzi i Ewa Wender-Ożegowska z naszej uczelni, przedstawiły diabetologiczny i położniczy aspekt tego problemu. Zwróciły uwagę na pilną potrzebę zmiany aktualnych standardów położniczych w cukrzycy i podkreśliły korzyści wynikające z zastosowania w czasie ciąży jednostopniowej procedury diagnostycznej, opartej o test z użyciem 75g glukozy. Podobny charakter miało spotkanie dotyczące teoretycznie różnego punktu widzenia lekarza, pielęgniarki i chorego na cukrzycę na rolę edukacji diabetologicznej w procesie leczenia tej przewlekłej choroby. Podsumowująca opinia była jednak w pełni zgodna: nie ma skutecznej terapii cukrzycy bez właściwej edukacji pacjentów i ich rodzin.

Charakter spotkania z ekspertem miały też sesje „Jak rozpocząć leczenie cukrzycy typu 2”, „Fakty i mity terapii ciągłym podskórnym wlewem insuliny” oraz „Leczenie cukrzycy w stanach nagłych”. W tej ostatniej rolę ekspertów pełnili dwaj doświadczeni diabetolodzy rodem z Poznania: dr Janusz Krzymień, pracujący aktualnie w klinice warszawskiej, oraz dr hab. Piotr Fichna z Kliniki Endokrynologii i Diabetologii Wieku Rozwojowego UMP.

Wykłady, sesje, poster

Pierwszym wydarzeniem naukowym drugiego dnia zjazdu była specjalna sesja plenarna, w czasie której wykład wygłosił przyjaciel polskiej diabetologii, cieszący się wielkim uznaniem prof. Jan Škrha, diabetolog z Uniwersytetu Karola w Pra-

Lider Pracy Organicznej, prof. St. Czekalski ze statuetką Honorowego Hipolita.

dze. Zaprezentował on wykład zatytułowany „Drug-induced oxidative stress in diabetes mellitus”. Wykłady swoje przedstawili również nagrodzeni profesorowie. Wykład zatytułowany „Insulinooporność – wybrane zagadnienia patogenetyczne i kliniczne” przedstawiła laureatka nagrody im. J. Węgierki, prof. Irina Kowalska z Białegostoku, a zdobywca nagrody im. M. Wieruchowskiego, prof. Wojciech Młynarski z Łodzi, przedstawił temat „Przeciwciała przeciw antygenom komórek beta w patogenezie i przebiegu klinicznym cukrzycy”.

Drugi dzień XII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego w godzinach przedpołudniowych to również sesje problemowe, sesja sekcji diabetologiczno-położniczej oraz satelitarne sesje firm farmaceutycznych. Szczególną uwagę poświęcono sesjom posterowym, w czasie których zaprezentowano ponad 100 wybranych prac oryginalnych. Ich poziom był bardzo wysoki, co potwierdzały żywe dyskusje uczestników przy każdym plakacie.

Po południu bardzo dużym zainteresowaniem uczestników zjazdu cieszyły się debaty zogniskowane na tematach: „Inhibitory DPP-IV”, „Czy hiperglikemię w OZW należy leczyć insuliną?”, „Tiazolidinediony”, „Cel terapeutyczny HbA1c <6.5%”. Brali w nich czynny udział profesorowie naszej uczelni: Stefan Grajek, Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz oraz Bogna Wierusz-Wysocka.

Towarzystwo na Malcie

W piątek odbyło się także walne zebranie członków Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego (PTD), w trakcie którego na prezesa elekta (którego kadencja zacznie się za dwa lata) wybrano dr hab. Leszka Czupryniaka – diabetologa z Łodzi. Ponadto w wyniku głosowania prof. dr hab. Marianowi Rewersowi i prof. dr hab. Jackowi Sieradzkiemu przyznano tytuły „Honorowych członków PTD”. Po intensywnym i pełnym naukowych wrażeń dniu uczestnicy zjazdu spotkali się na wspaniałych terenach obiektu rekreacyjno-sportowego „Malta”. Impreza obfitowała w wiele niespodzianek, takich jak pokaz sztucznych ogni, występ zespołów Bajm i Cover Garden. Imprezę prowadził Piotr Gąsowski, a wszystko odbywało się w pięknej weneckiej scenarii: wszyscy uczestnicy dostali weneckie maski, gości witali mimowie i lalki z teatrów weneckich, a potem wszyscy mogli podziwiać piękny pokaz baletu Roma.

Pompiarze prawie na zakończenie

Sobotę, trzeci dzień zjazdu, otworzyła sesja poświęcona prezentacji wyróżnionych prac plakatowych. Łącznie zaprezentowano sześć nagrodzonych doniesień oryginalnych, przygotowanych przez ośrodki warszawskie, poznański, krakowski i łódzki. Następnie odbyły się sesje przypadków klinicznych, cieszące się dużym zainteresowaniem uczestników. Była to okazja dla autorów prezentujących swoich pacjentów do przedstawienia własnych doświadczeń i przedyskutowania ich na forum ekspertów z danej dziedziny klinicznej i uczestniczących w sesji lekarzy. Wielu uczestników z ciekawością przysłuchiwało się też sesjom poświęconym diabetologii społecznej, genetyce w cukrzycy, cukrzycowej chorobie nerek, dysfunkcji układu nerwowego w cukrzycy oraz cukrzycowej chorobie oczu.

Bardzo duże zainteresowanie wzbudziła sesja problemowa, poświęcona uprawianiu sportu – zarówno rekreacyjnego jak i wyczynowego – przez osoby z cukrzycą. Na jej zakończenie wystąpił Michał Jeliński, złoty medalista w wioślarstwie z olimpiady w Pekinie. W formie dyskusji z dr Andrzejem Gawreckim z Kliniki Chorób Wewnętrznych i Diabetologii z naszego Uniwersytetu (tzw. „pompiarze z Raszei”) udostępnił swoje osobiste doświadczenia, które wskazywały, w jaki sposób można realizować z cukrzycą swoje marzenia. Duże zainteresowanie uczestników wzbudziły również – mimo że rozpoczęły się jako ostatnie – sesja poświęcona aktualnym problemom u dzieci i dorosłych z cukrzycą, a także sesja Sekcji

Diabetologiczno-Kardiologicznej oraz Sekcji Stopy Cukrzycowej.

O godzinie 16.15 Prezes ZG PTD prof. Władysław Grzeszczak dokonał zamknięcia XII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. Mamy nadzieję, że zjazd pozostanie dla jego uczestników niezapomnianym przeżyciem, zarówno pod względem naukowym, jak i towarzyskim.

lek. med. Monika Litwinowicz

Spotkanie towarzyskie na Malcie odbyło się w konwencji weneckiej.

Pierwsze magisterki in English

W tym roku po raz pierwszy studenci kierunku farmacja w języku angielskim broniли prace magisterskie. Wydarzenie to zapisało się z pewnością w historii naszego uniwersytetu, a jego ukoronowaniem była uroczystość dyplomatoryjna.

Obydwie prace magisterskie były realizowane w Katedrze i Zakładzie Bromatologii, kierowanymi przez prof. Juliusza Przysławskiego. Dwie studentki: Alicia Thomasson oraz Adefunke Adefolalu postanowiły zająć się oceną sposobu żywienia i ocenić zwyczaje żywieniowe różnych grup ludności w kraju i zagranicą. Prowadzone przez nie badania były o tyle ważne, że zwróciły uwagę na nieprawidłowo zbilansowaną dietę w różnych grupach społecznych. Były podstawą wniosków, mających kliniczne i żywieniowe implikacje oraz praktyczne zastosowanie wśród badanych osób. Promotorem i opiekunem obydwu prac była dr Bogna Grygiel-Górniak, od wielu lat zajmująca się problematyką żywienia oraz prowadząca wykłady

i seminaria z przedmiotu Food Science. Prace recenzował prof. Franciszek Główka – kierownik Katedry i Zakładu Farmacji Fizycznej i Farmakokinetyki a jednocześnie pełnomocnik ds. farmacji w Centrum Nauczania w Języku Angielskim.

Co jedzą emigrantki i studenci zagraniczni

Badania osób z nadwagą i otyłością, prowadzone przez Alicję Thomasson w Kanadzie, dotyczyły oceny zarówno parametrów antropometrycznych, jak i żywieniowych polskich kobiet mieszkających od 30 lat w Toronto. Emigracja do innego kraju jest niezwykle dużym wyzwaniem i wiąże się ze zmianą

Archiwum Katedry Bromatologii

Ufff... Już po obronie. Od lewej prof. Juliusz Przysławski, mgr Adefunke Adefolalu, dr Bogna Grygiel-Górniak, mgr Alicia Thomasson, prof. Franciszek Główka

stylu życia oraz nawyków żywieniowych. Stąd liczne badania z zakresu tematyki żywienia dotyczą problemu emigracji oraz zmiany zwyczajów żywieniowych. Uzyskane wyniki badań stały się podstawą pracy magisterskiej, której tytuł brzmiał: *“The nutritional, cardiovascular and behavioral risk factors of overweight and obesity in the group of pre- and postmenopausal Canadian women”*.

Druga magistrantka to Adefunke Adefolalu, która – mieszkając w Polsce oraz znając realia egzystencji studenta anglojęzycznego w naszym kraju – postanowiła ocenić zagrożenia z jakimi można spotkać się żyjąc i studiując w obcym kraju. Analizując wszystkie zmiany związane ze stylem życia zwróciła przede wszystkim uwagę na zmianę sposobu żywienia, który odbiegał zdecydowanie od rodzimej diety przeciętnego studenta. Dodatkowo polski rynek różni się od tych spotykanych w innych krajach i choć można już kupić wiele produktów i przypraw charakterystycznych dla innych regionów świata, to dla zwykłego studenta nie zawsze są one dostępne. W tej

sytuacji dodatkową pokusą staje się możliwość korzystania w licznych fast-foodów w naszym mieście. Propozycja ta jest tym bardziej kusząca, że umożliwia szybki i łatwy (choć niestety niezdrowy) sposób żywienia. Dlatego badania Adefunke Adefolalu dotyczyły grupy studentów różnej narodowości i rasy, studiujących na uczelniach wyższych w Poznaniu. Zebrane przez nią dane ankietowe oraz wykonane badania antropometryczne stały się podstawą do sformułowania tematu pracy magisterskiej, który brzmiał: *„Dietary habits and nutritional states of international students studying at various universities in Poznań”*. Konkluzja tych badań była niestety smutna, bo sposób żywienia badanych studentów zdecydowanie odbiegał od zaleceń żywieniowych Światowej Organizacji Zdrowia.

Niech to będzie tradycja!

Obrona prac magisterskich odbyła się w Katedrze i Zakładzie Bromatologii, gdzie studentki zaprezentowały wyniki prowadzonych badań oraz przedstawiły wnioski podając jednocześnie zalecenia obejmujące modyfikację sposobu żywienia. Sama obrona przebiegała w miłej atmosferze, a duże zainteresowanie tematyką prowadzonych badań widać było w dociekliwości stawianych pytań. Wysiłek magistrantek został nagrodzony wysokimi ocenami, a pracę promotora dr Bogny Grygiel-Górniak nagrodzono *Honorary Award from Pharmacy English Division*. Jest to wyróżnienie przyznawane przez studentów w czasie uroczystości dyplomacyjnej nauczycielom akademickim o szczególnie dużym zaangażowaniu dydaktycznym.

Pierwsze prace magisterskie dotyczące sposobu żywienia mogą stać się zachętą dla przyszłych magistrantów do kolejnych badań z zakresu żywienia. Być może analiza nawyków żywieniowych osób z różnych regionów świata stanie się coroczną tradycją, a uzyskane wnioski posłużą również do formułowania istotnych zaleceń żywieniowych dla badanych osób.

**Magdalena Knapowska-Niziołek
dr Bogna Grygiel-Górniak**

Zanim się urodzą

W dniach 23-25 kwietnia 2009 w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym naszego uniwersytetu odbyło się jedenaste spotkanie z cyklu Poznańskie Dni Medycyny Perinatalnej – IV Hot Topics in Perinatal Medicine „Current Practices in Perinatal Medicine”.

Obecna konferencja była kontynuacją wcześniejszych spotkań naukowych zorganizowanych w Tucznie, Zakopanem i Czarniejewie, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. Konferencja miała służyć ginekologom-położnikom, neonatologom, studentom oraz wszystkim zainteresowanym aktualnymi zagadnieniami z dziedziny medycyny perinatalnej.

Organizatorem konferencji był Wielkopolski Oddział Polskiego Towarzystwa Medycyny Perinatalnej oraz Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Do udziału

i wygłoszenia referatów w trakcie dziewięciu sesji plenarnych zaproszono wybitnych naukowców z Polski, USA, Grecji, Kanady, Włoch, Serbii, Czarnogóry, Ukrainy oraz Hiszpanii.

Kurs i prezentacja nowości

Konferencja poprzedzona została kursem zaawansowanych technik USG pt. „Nowoczesne ultrasonograficzne techniki obrazowania w położnictwie i neonatologii”, zorganizo-

wanym przy znacznej pomocy Sekcji Ultrasonografii Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego. Kurs odbył się 23 kwietnia, w dniu otwarcia konferencji.

Jednak podstawowym celem konferencji była prezentacja oraz przedyskutowanie najnowszych osiągnięć naukowych w zakresie położnictwa i neonatologii. Tematami poruszonymi na konferencji były: hipoksja, cukrzyca w ciąży, ograniczenie wewnątrzmacicznego wzrostu płodu, fizjologia płodu i noworodka, niedojrzałość płuc u płodu, przeżywalność płodów, terapia płodu, ciąża wysokiego ryzyka, ciąża po IVF, poród, przedwczesne pęknięcie błon płodowych, opieka oraz ocena rozwoju noworodków z bardzo małą masą urodzeniową, żółtaczką u noworodków, uszkodzenie mózgu u wcześniaków, umieralność noworodków w Wielkopolsce na tle innych województw, żywienie matek i noworodków, przewlekłe choroby płuc u noworodków, ciąża wielopłodowa, przepływy Dopplera w położnictwie, infekcje perinatalne, krwotoki w położnictwie oraz ultrasonografia 3D. Wykłady prezentowane były w języku polskim oraz angielskim (w tych przypadkach zapewniono tłumaczenie symultaniczne).

Podczas ceremonii zamknięcia prof. Grzegorz Bręborowicz i prof. Janusz Gadzinowski zwrócili uwagę na potrzebę zainteresowania zagadnieniami medycyny perinatalnej szerokich kręgów społeczeństwa i decydentów programów zdrowotnych. Mogłoby to przynieść optymalizację opieki nad kobietą w ciąży i pozwolić na zmniejszenie negatywnych skutków wcześniactwa i małej urodzeniowej masy ciała.

Podziękowano obecnym za przybycie na kongres, za przygotowanie ciekawych wykładów i doniesień naukowych oraz za pomoc w organizacji tego prestiżowego spotkania naukowego. Znakomita współpraca poszczególnych zespołów: multimedialnych, cateringowych, informacyjnych i logistycznych umożliwiła maksymalną koncentrację uczestników na naukowych aspektach kongresu.

Miejskie wykłady z honorami

W trakcie konferencji wygłoszone zostały dwa dodatkowe wykłady gości zaproszonych przez władze Poznania. Dnia 23 kwietnia o godz. 9 w Sali Senackiej Centrum Kongresowo-Dydaktycznego odbył się otwarty wykład współtwórcy i wieloletniego redaktora czasopisma *Journal of Perinatology*, profesora Gilberta Martina z Uniwersytetu Kalifornijskiego

w Irvine oraz University of Southern Kalifornia pt. „*Apgar score: Past history and new scoring system*”.

Dwa dni później odbył się wykład otwarty wybitnego położnika amerykańskiego, profesora Odeda Langerę z Columbia University w Nowym Jorku pt. „*Gestational Diabetes Mellitus – Hot Topic in Perinatal Medicine*”. Wykłady Odeda Langerę oraz Gilberta Martina były sponsorowane przez Urząd Miejski, w ramach programu „Akademicki Poznań”.

Z konferencją związane były również uroczystości nadania tytułu honoris causa UMP profesorom Davidowi H. Adamkinowi oraz prof. Odedowi Langerowi. Prof. Adamkin jest kierownikiem Kliniki Neonatologii Szpitala Uniwersyteckiego w Louisville, Kentucky, natomiast prof. Langer jest kierownikiem Kliniki Położnictwa i Ginekologii Szpitala St. Luke's-Roosevelt Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku. [opis uroczystości zamieściliśmy w poprzednim numerze „Faktów”, przyp. red.]

Obecność delegatów z Europy Wschodniej, Centralnej i Zachodniej oraz obu Ameryk potwierdziła wartość tego typu spotkań. W opinii wielu polskich i zagranicznych gości, kongres wyróżniał się unikatowym charakterem naukowym i towarzyskim. Wyjeżdżając, uczestnicy wyrazili głęboką nadzieję na ponowne spotkanie w Poznaniu przy okazji kolejnych kongresów.

lek. med. Karolina Gruca-Stryjak

Grzegorz H. Bręborowicz

Uroczysta kolacja na zakończenie konferencji odbyła się w gotyckich piwnicach przyrynkowej restauracji *Le Palais du Jardin*

Zaburzenia metaboliczne – temat ważny i aktualny

Pod koniec lutego br. w Poznaniu w hotelu Andersia odbyła się ogólnopolska konferencja szkoleniowa pt. „Standardy diagnostyczne i terapeutyczne zaburzeń metabolicznych”, podczas której zaprezentowano aktualne wytyczne dotyczące postępowania w leczeniu zaburzeń lipidowych, cukrzycy, nadciśnienia tętniczego oraz otyłości.

Konferencję zorganizowała Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Zaburzeń Metabolicznych i Nadciśnienia Tętniczego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego

w Poznaniu, przy współdziałaniu Oddziału Wielkopolskiego Polskiego Towarzystwa Kardiometabolicznego, Oddziału Poznańskiego Towarzystwa Internistów Polskich, Ogólnopolskiego

Stowarzyszenia Praktycznej Terapii Otyłości oraz wydawnictwa Via Medica. Patronat nad wydarzeniem objął konsultant krajowy w dziedzinie chorób wewnętrznych.

Celem konferencji było zaprezentowanie przez autorytety środowiska lekarskiego obowiązujących w roku 2009 standardów diagnostyki i terapii najczęstszych problemów, wobec których staje lekarz rodzinny, internista, kardiolog i diabetolog. Omówiono i przeanalizowano aktualne wytyczne dotyczące postępowania w zaburzeniach lipidowych, cukrzyca, nadciśnieniu tętniczym, otyłości, a także przy powikłaniach kardiometabolicznych. Z uwagi na wagę poruszanej tematyki, a także na nie tylko naukowe, ale również praktyczne ujęcie omawianych zagadnień, konferencja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem. Udział wzięło w niej ponad 500 lekarzy różnych specjalności z terenu całej Polski (m.in. diabetolodzy, endokrynolodzy, kardiolodzy, hipertensjolog, lekarze rodzinni).

Wśród wykładowców znaleźli się profesorowie uniwersytetów medycznych w Poznaniu, Warszawie, Białymstoku – m.in. prof.

Jan Tatoń, prof. Ida Kinalska, prof. Artur Mamcarz, prof. Waldemar Karnafel, prof. Longina Kłosiewicz-Latoszek. Niezwykle ciekawe wykłady podejmowały m.in. tematykę związaną z nadciśnieniem tętniczym jako chorobą metaboliczną zgodnie z wytycznymi Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego. Analizie poddano najważniejsze wskazówki dotyczące postępowania z chorym z otyłością w świetle wytycznych Europejskiego Towarzystwa Badań nad Otyłością. Konferencja spełniła oczekiwania uczestników, którzy poprzez udział w niej mogli podnieść swoje kwalifikacje, wzbogacić swą wiedzę dotyczącą schorzeń, z którymi na co dzień zmagają się ich pacjenci. Ci, którym w tym roku nie udało się wziąć udziału w tym wydarzeniu, będą mieli szansę uczynić to już w roku przyszłym, bowiem konferencja będzie miała charakter cykliczny i najbliższa odbędzie się w 2010 roku. Zapraszamy!

mgr Marlena Budych

Położnictwo w Finlandii i nie tylko

W kwietniu odwiedziła Poznań mgr Kirsti Koski z Jyväskylä. Jej wykłady o położnictwie spotkały się z żywym przyjęciem międzynarodowego audytorium studentów UMP.

Dobrze już ugruntowana współpraca Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z fińskim Uniwersytetem w Jyväskylä przyniosła tym razem nowy efekt. W dniach od 20 do 24 kwietnia na naszej uczelni gościła pani Kirsti Koski, która jest wieloletnią wykładowcą akademickim, praktykującą położną i magistrem nauk społecznych.

Gość z Finlandii odbył dwa cykle wykładów na zaproszenie Katedry Nauk Społecznych oraz Katedry Zdrowia Matki i Dziecka Wydziału Nauk o Zdrowiu UMP. W prelekcjach uczestniczyli pracownicy wspomnianych powyżej jednostek, ale przede wszystkim studenci naszego uniwersytetu (zarówno anglo- jak i polskojęzyczni z Wydziału Nauk o Zdrowiu).

Prezentowane wykłady dotyczyły dwóch kwestii. Pierwszy, o tytule „Midwifery education programs in Finland”, koncentrował się wokół zagadnień związanych z systemem kształcenia przyszłych położnych w Finlandii. Natomiast drugi, „Ethical and Philosophical Questions in Midwifery”, dotyczył kontekstów etycznych i filozoficznych w pracy położnej. Oprócz omówienia kodeksów deontologicznych, pani Kirsti Koski nawiązała podczas swego wystąpienia do niezwykle aktualnych dylematów współczesnej biomedycyny, m.in. problemu aborcji, dostępu do badań prenatalnych, uszkodzeń płodu, autonomii pacjentek a dobra dziecka (na przykładzie nadużywania alkoholu w okresie ciąży czy kwestii cięcia cesarskiego bez wyraźnych wskazań lekarskich).

Po wykładzie wywiązała się ożywiona dyskusja, podczas której kierowano pytania do prelegentki, ale także porównywano aspekty prawne i uwarunkowania kulturowe w krajach Unii Europejskiej, gdyż liczne grono studentów sprawiło, że dyskusja miała charakter międzynarodowy.

Kirsti Koski jest ponadto aktywną propagatorką karmienia piersią i autorką publikacji „Breastfeeding. The beginning of

our journey together”, co także wywołało zainteresowanie wśród studentów kierunków medycznych.

dr Ewa Baum

Kirsti Koski zwiedzała także miasto

W siedem minut po nagrodę

Studenci i absolwenci uczelni medycznych z całego kraju, a także spoza naszych granic (m.in. z Czech, Mołdawii, Niemiec, Rumunii i Ukrainy) między 17 i 19 maja tłumnie przybyli do Centrum Kongresowo-Dydaktycznego UMP, aby wziąć udział w IX Międzynarodowym Kongresie Młodych Naukowców Medycznych.

International Congress of Young Medical Scientists jest największym i najbardziej prestiżowym przedsięwzięciem organizowanym przez Studenckie Towarzystwo Naukowe przy Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu we współpracy z poznańskimi oddziałami Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland, Młodej Farmacji, Polskiego Towarzystwa Studentów Stomatologii oraz Akademickim Stowarzyszeniem Medycyny Ratunkowej. Dzięki zaangażowaniu wielu osób, wsparciu ze strony uczelni i sponsorów, to wyjątkowe święto nauki już po raz dziewiąty miało miejsce na naszej Alma Mater.

Talerz narzędziem integracji

W niedzielę 17 maja w Collegium Stomatologicum odbyła się uroczysta ceremonia otwarcia. Swoją obecnością zaszczytili nas rektor UMP prof. Jacek Wysocki, prorektor ds. klinicznych i szkolenia podyplomowego prof. Grzegorz Oszkinis, dziekan Wydziału Lekarskiego I prof. Ryszard Marciniak, prodziekan Wydziału Lekarskiego I prof. Ewa Wender-Ożegowska, przewodnicząca Komisji ds. Studenckich Badań Naukowych prof. Aldona Kasprzak, kanclerz UMP mgr Bogdan Poniedziałek... i oczywiście studenci i stażyści, którzy podczas dwóch kolejnych dni mieli zaprezentować swoje prace naukowe. Katarzyna Ożegowska, przewodnicząca poznańskiego STN jako pierwsza przywitała wszystkich zgromadzonych, po czym rektor Wysocki wyraził swoje zadowolenie, iż po raz dziewiąty możemy gościć na naszym uniwersytecie tylu młodych naukowców – w tym roku aż 220. Życzył im powodzenia podczas naukowych zmagania.

Kolejnym punktem programu był wykład inauguracyjny, poprowadzony przez panią prof. Ewę Wender-Ożegowską, pt. „Wady rozwojowe, czy to już przeszłość w ciąży powikłanej cukrzyca?”

Niecodziennie przywitała nas delegacja z Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego imienia Jurija Fedkowycza na Ukrainie, która wręczyła panu rektorowi pamiątkę ze swojego miasta – naścienny talerz przedstawiający gmach uniwersytetu w Czerniowcach. Następnie nadszedł czas na podziękowania i zdjęcia. Część oficjalną zakończono i rozpoczęto tę mniej oficjalną – lamkę wina mogliśmy wznieść toast za rozpoczęty kongres. Była to świetna okazja, aby nawiązać nowe znajomości i poznać studentów nie tylko z Polski. Rozmowy

IX INTERNATIONAL CONGRESS OF YOUNG MEDICAL SCIENTISTS May 17-19, 2009, Poznan, Poland

THE WINNERS

Basic Life Sciences & Genetics

(Nauki podstawowe: genetyka, biochemia, fizjologia, anatomia)

I. Flaviu Bodea, Adrian Bocea

“L-carnitine decreases oxidative stress induced by experimental hypobaric hypoxia”

II. Celine Pfeifer

“Human engineered buccal mucosa for urethroplasty – evaluation of different biomatrices”

Anaesthesiology, Intensive Care & Emergency Medicine

(Anestezjologia, intensywne terapię i medycyna ratunkowa)

I. Anna Furmaniuk, Jakub Szrama, Wojciech Telec

„Difficult intubation - is it really unpredictable?”

Dentistry

(Stomatologia)

I. Małgorzata Galczyńska-Rusin, Joanna Pluskota

„Evaluation of oral cavity hygiene among fixed denture wearers”

Dermatology & STD

(Dermatologia i choroby przenoszone drogą płciową)

I. Paweł Pietkiewicz, Anna Lutowska

“Indirect fluorescence patterns and antigens recognised in blot test in patients suspected of connective tissue diseases”

Pamiątkowe zdjęcie z gośćmi z Ukrainy.

w języku angielskim, później już na Starym Rynku, trwały do północy. Jednak każdy myślał o zbliżających się kolejnych dwóch dniach: o chwilach zmagania ze stresem przy prezentacji własnego dorobku, bądź o ogromie pracy przy organizacji kongresu.

Sprawiedliwie = po angielsku

18 i 19 maja w trzech salach wykładowych CKD UMP panowało maksymalne skupienie, gdyż właśnie wtedy odbywały się prezentacje prac badawczych. Młodzi naukowcy przedstawiali wyniki swoich doświadczeń i stawiali czoła jurorom, którzy oceniali prezentowane wyniki. Wyłonienie najlepszych okazało się w tym roku nie lada sztuką. Na przedstawienie pracy i przekonanie komisji o najwyższym poziomie swojego dzieła każdy uczestnik miał siedem minut. Aby każdy miał równe szanse, wszystkie wystąpienia były prowadzone w języku angielskim.

Aby zarejestrować się na kongres i móc przedstawić swój dorobek naukowy, należało wcześniej przesłać abstrakt pracy. Zgłoszenia były wstępnie kwalifikowane i przydzielane do odpowiedniej sesji. W tym roku uczestnicy przesłali 152 abstrakty, które podzielono na piętnaście konkursowych sesji tematycznych.

Do udziału w kongresie zostało zaproszonych ponad pięćdziesięciu wybitnych specjalistów z każdej dziedziny nauk medycznych. Profesorowie, docenci i doktorzy, w większości pracownicy naszej uczelni, tworzyli składy sędziowskie i oceniali prezentowane prace podczas każdej sesji. Poziom wygłaszanych prac był bardzo wysoki i – jak twierdzili sami jurorzy – trudno było wybrać, która z prac jest najlepsza.

Przyjemne łącz z pożytecznym

18 maja odbył się również II Ogólnopolski Konkurs Opieki Farmaceutycznej (*Patient Counseling Event*), zorganizowany przez Młodą Farmację w Poznaniu. Wzięło w nim udział 10 dwuosobowych drużyn, które miały wykonać określone zadania (dotyczące doboru leków dostępnych bez recepty, promocji zdrowia, etyki i prawa). Cztery najlepsze zespoły kwalifikowały się do części ustnej, w której jury oceniało zdolności komunikacji interpersonalnej między farmaceutą a pacjentem. Należało odegrać scenkę z danym problemem sytuacyjnym, z którym farmaceuta może się spotkać w swojej pracy: doradzić pacjentowi w zakupie ciśnieniomierza dla

Cardiac, Thoracic and Vascular Surgery (Kardiochirurgia, torakochirurgia i chirurgia naczyniowa)

I. Teodora Alexa

„Surgical aspects in Raynaud's Phenomenon”

II. Michalina Brudło, Hana Halabi, Paweł Krasicki, Karolina Piasecka, Jakub Stawicki, Hubert Stępak

„Sleeve lobectomy: an alternative for pneumonectomy – long term results”

Cardiology & Vascular Hypertension (Kardiologia i nadciśnienie tętnicze)

I. Karolina Plaskota, Joanna Jarek

“Cardiac complications during pregnancy and delivery in women with congenital heart disease”

II. Justyna Rajewska, Karolina Plaskota, Agnieszka Krysińska

„Correlation between SCORE Risk Chart and brain peptide levels in patients with cardiovascular risk”

Gynaecology & Obstetrics (Ginekologia i położnictwo)

I. Marcin Mikoś, Magdalena Łabędzka, Izabela Niśkiewicz

„Follow-up of patients with congenital heart disease (CHD) diagnosed in prenatal fetal ultrasound screening – a retrospective study”

II. Aleksandra Szwabowska

“Lifestyle and hygiene during pregnancy”

Head & Neck Diseases (Choroby głowy i szyi)

I. Katarzyna Piotrowska, Uwe Wilhelm, Natalia Pavelock

„Effectiveness of Nasal Airflow - Inducing Maneuver (NAIM) after total laryngectomy”

II. Wojciech Adamski, Aleksandra Kaczmarczyk, Sonia Pecold

„Quality of life in patients with and without trabeculectomy”

Internal Diseases (Choroby wewnętrzne)

I. Paweł Niedźwiecki

“Influence of selected inflammatory markers on occurrence and duration of partial remission in patients with type 1 diabetes mellitus”

II. Agata Gronowska

“New methods of revealing amyloidosis in tissues against the routine diagnostic performance”

Neurology & Psychiatry (Neurologia i psychiatria)

I. Karolina Popławska, Ewa Trzmielewska

“Clinical characterization of patients with anti-myelin antibodies”

General Surgery & Traumatology (Chirurgia ogólna i traumatologia)

I. Paulina Koczwara, Kaja Golian

“Sentinel lymph node mapping in early gastric cancer – meta-analysis of available methods”

II. Katarzyna Skibińska

“Changes in the bacteriological profile of the burn wound during a 6-th year time period”

starszej osoby lub też udzielić informacji na temat antybiotykoterapii i interakcji danego antybiotyku z innymi lekami, a także dostrzec źle wypełnione recepty z brakującymi numerami PESEL. Zmagania konkursowe oceniała sześciuosobowa komisja, której przewodniczyła dr Agnieszka Skowron z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Po poniedziałkowych zmaganiach naukowych wszyscy zasłużyli na chwilę relaksu i dobrej zabawy. Doskonałym miejscem okazał się Dubliner Pub, znajdujący się w piwnicach Zamku. Tu każdy szybko zapomniał o naukowych zmaganiach i rywalizacji. Liczyło się to, że jesteśmy razem i wspólnie się bawimy. „Tańce, hulanki, swawola” trwały do białego rana, a nocny spacer po pięknie oświetlonym Poznaniu już na dobre przekonał gości do naszego miasta. Odrobina wspólnego szaleństwa ugruntowała nowe znajomości i – co najważniejsze – nie przeszkodziła we wtorkowych prezentacjach prac.

W kolejnym dniu konkursowych zmagania, we wtorek 19 maja, osoby chętne mogły również wziąć udział w warsztatach *Basic Life Support* przeprowadzonych przez Akademickie Stowarzyszenie Medycyny Ratunkowej w Poznaniu.

Po zakończeniu sesji przyszedł czas na wyniki. Wszyscy czekali na tę chwilę z niecierpliwością. Ceremonię zamknięcia kongresu poprowadzili prezydent i sekretarz poznańskiego oddziału IFMSA-Poland – Marcin Kordasz i Joanna Grabia. Nagrodzonych zostało 28 najlepszych prac. Laureatom gratulował prorektor ds. studenckich, dr hab. Mariusz Puszczewicz, wręczając każdemu z nich spory zestaw nagród.

Zapraszamy na dziesięciolecie

Niestety, wszystko, co dobre, szybko się kończy, IX Międzynarodowy Kongres Młodych Naukowców też przeszedł już do historii. Uczestnicy wrócili do domów a organizatorzy – wyczerpani, ale zadowoleni – mogli w końcu odpocząć.

W pewnym sensie nagrodzeni zostaliśmy wszyscy. Mieliśmy możliwość spotkania się z innymi studentami, nauczycielami akademickimi i władzami uczelni. To była również świetna okazja do sprawdzenia samego siebie w sytuacji stresowej i kryzysowej.

Serdecznie gratulujemy osobom wyróżnionym, a także wszystkim, którym udało się zaprezentować pracę. Wymagało to od każdego ogromnego wysiłku, godzin spędzonych na przygotowaniach i stresu podczas prezentacji. Ale warto było, więc już dziś zapraszamy na X Międzynarodowy Kongres Młodych Naukowców w Poznaniu!

Jednocześnie serdeczne podziękowania kierujemy do rektora UMP prof. Jacka Wysockiego, prorektora ds. studenckich dr hab. Mariusza Puszczewicza, dziekana Wydziału Lekarskiego I prof. Ryszarda Marciniaka, prodziekana Wydziału Lekarskiego I prof. Ewy Wender-Ożegowskiej, kanclerza UMP mgr Bogdana Poniedziałka, prof. Danuty Pupek-Musiałik, prof. Grzegorza Bręborowicza, jurorów, opiekunów prac badawczych oraz wszystkich osób zaangażowanych w organizację imprezy, służących dobrą radą i bezinteresowną pomocą, bez których udziału, z całą pewnością, kongres by się nie odbył.

Joanna Grabia,
sekretarz IFMSA-Poland o. Poznań (V rok WL I)
Katarzyna Klimczak,
członek Zarządu STN UMP (VI rok WL I)

Paediatrics

(Pediatria)

I. Anna Kaczmarek, Agnieszka Figurny

„Epidemiological and clinical study of diarrhea associated with respiratory tract disorder in children”

II. Olga Zajac-Spychała, Iwona Ciszak

„The comparison of treatment results in children with acute lymphoblastic leukemia”

II. Małgorzata Wróblewska, Karolina Salwierak, Piort Szymt

„Eating disorders of secondary school students from Łódź – results of the screening with the use of EAT-26 form”

Public Health

(Zdrowie publiczne)

I. Ilona Dzwilewska, Tomasz Dzuki, Elżbieta Kupraszewicz

„Estimation of contamination with cadmium of tobacco plant growing in Poland”

II. Elizabeth Klimowicz, Patrycja Nowicka, Krzysztof Stążka, Izabela Natalia Zakrocka, Alfreda Szczekan

„Comparison of patients' and nurses'/midwives' perspectives on education of diabetic pregnant women”

Orthopaedics & Neurosurgery

(Ortopedia i neurochirurgia)

I. Antoni Świrkowicz, Piotr Janusz, Chen Po-Jung

„Grice procedure in treating everted flat-foot of cerebral palsy patients: results and evaluations”

II. Bartosz Musielak, Marcin Andrzejczak, Marta Jurkiewicz, Damian Bartkiewicz

„Comparison of the shoulder proprioception: between dominant and minor limb”

III. Bartosz Musielak, Piotr Janusz

“The influence of former treatment on correction of Lever Arm Deformities”

Physiotherapy and Sport Medicine

(Fizjoterapia i medycyna sportowa)

I. Paulina Smektała

“Influence of psychomotor development and faulty body posture among 5-year-old children on readiness to start a school education”

II. Karolina Janikowska, Magdalena Studenna, Małgorzata Sawa, Monika Dyczko, Joanna Fidut, Ewa Kołodziej

„Pharmacological and physial therapy treatment in patients with lumbar back pain”

**II OGÓLNOPOLSKI KONKURS
OPIEKI FARMACEUTYCZNEJ
PATIENT COUNSELING EVENT
18 MAJA 2009, POZNAŃ**

LAUREACI

I. Bogna Fiszer i Michał Wysocki – UMP

II. Małgorzata Macionga i Katarzyna Przybył – UMP

III. (ex aequo) Martyna Noskowiak i Patrycja Stanecka – UMP

III. (ex aequo) Ewa Mazurkiewicz i Marcin Znamirowski – UMP

Keep in touch!

Tegoroczne absolutorium studentów anglojęzycznych odbyło się 22 maja. Aula Uniwersytecka była wypełniona niemal do ostatniego miejsca.

Absolutoria studentów anglojęzycznych (czyli *Graduation Ceremonies*) odbywają się już od 12 lat. Z każdym rokiem studia kończy coraz więcej studentów – w tym roku czarne togi i czterograniaste birety z chwostem założyło aż 117 osób z 20 krajów. W tym – po raz pierwszy – absolwenci pięcioletniego programu farmaceutycznego.

Na uroczystości, oprócz bohaterów dnia, obecne były także ich rodziny, przyjaciele, młodszy koledzy oraz wykładowcy, a także pracownicy Centrum Nauczania w Języku Angielskim. Podniosłemu a radosnemu wydarzeniu przewodniczył prof. Grzegorz Oszkinis, dyrektor Centrum, będący jednocześnie prorektorem Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego (czyli, dla studentów anglojęzycznych, *Poznan University of Medical Sciences*).

Podsumowania i rady na przyszłość

Prof. Oszkinis przemówił też do zebranych jako pierwszy. Cytował prof. Władysława Biegańskiego, przypominając młodym adeptom medycyny, że tylko dobry człowiek może być dobrym lekarzem. Wyraził nadzieję, że oto Polska zyskuje nowych, szczególnych ambasadorów, którzy nie zerwą całkowicie kontaktu z krajem, w którym studiowali, i swoją uczelnią. Nawiązał do tego pełnomocnik ds. nauk podstawowych dr hab. Grzegorz Dworacki, który odczytał list, jaki do absolwentów rocznika 2009 skierował dr Michael Czekajło – sam także absolwent UMP oraz organizator Stowarzyszenia Absolwentów naszej uczelni w USA. Warto zaznaczyć, że na wzmiankę o tym, że nasz uniwersytet został uznany za najlepszą uczelnię medyczną w Polsce, w auli wybuchł entuzjazm, który na moment uniemożliwił dalszą lekturę listu.

Ze stanu studenckiego uwalniał prorektor Oszkinis

Aula Uniwersytecka była pełna i nadzwyczajnie wielokulturowa

Po krótkim wystąpieniu prof. Witolda Woźniaka głos zabrali sami absolwenci. Reprezentanci 4-letniego i 6-letniego programu medycyny oraz pięcioletnich programów stomatologii i farmacji przedstawili swoje refleksje i podsumowania pobytu w Poznaniu. Jedni bardziej, inni mniej poważnie. Wspomniano z rozrzewnieniem trudności z komunikacją i lapsusy językowe – swoje własne i wykładowców, a z drugiej strony podkreślano: już nigdy nie spotkamy się w tym samym gronie. Radość mieszała się z żalem.

Dyplom w ręce

Zbliżał się najważniejszy moment uroczystości. Po rozdaniu nagród i podziękowań: wykładowcom i pracownikom uniwersytetu przez absolwentów, a także im samym – najgorliwszym w nauce i najaktywniejszym w życiu akademickim – rektor Oszkinis w towarzystwie odpowiednich pełnomocników (dr hab. Dworackiego, dr hab. Beaty Czarneckiej i prof. Edmunda Grześkowiaka) przystąpił do wręczania dyplomów ukończenia studiów absolwentom medycyny, stomatologii i farmacji. Niektórzy grzecznie skłaniali głowy, inni podnosili ręce w geście zwycięstwa, a wszyscy szeroko się uśmiechali.

Jeszcze podniosła chwila złożenia przysięgi hipokratejskiej, jeszcze *Gaudeamus* i chmura wyrzuconych w górę biretów stała się widocznym znakiem, że to już naprawdę koniec studiów. I początek nowej, oby dobrej drogi.

Farewell and do keep in touch!

MKN

Odszedł prof. Drożdż

25 maja 2009 roku zmarł prof. zwyczajny dr hab. Bohdan Drożdż, w latach 1978-1996 kierownik Katedry i Zakładu Roślin Leczniczych na Wydziale Farmaceutycznym naszego Uniwersytetu.

Swoją pracę zawodową związał z ziołami. Jego pasją nie był wygląd zewnętrzny roślin, lecz to, co było w nich najbardziej wartościowe – skład chemiczny. Często oglądając nowo pozyskane do ogrodu katedry gatunki, zatrzymywał się przy nich i mówił: „to jest na pewno ta roślina, ale koniecznie trzeba się dowiedzieć, co w niej jest”.

Profesor Bohdan Drożdż swoje poszukiwania aktywnych biologicznie substancji rozpoczął od analiz fitochemicznych roślin z rodzaju *Centaurea*. Fascynował się znajdowaniem seskwiterpenów, związków wcześniej mało docenianych przez farmakologów i zielarzy. Profesor Drożdż był pewien, że rośliny mają swój uzasadniony cel, biosyntezyując tego typu związki. Nie mylił się. Z inicjatywy prof. Bohdana Drożdża utworzony został międzynarodowy zespół badawczy, powołany przez Instytut Chemii Organicznej i Biochemii w Pradze i Akademię Medyczną im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Celem nadrzędnym tego zespołu było odkrywanie nowych seskwiterpenoidów w roślinach występujących w różnych strefach klimatycznych.

Podczas 26-letniej pracy naukowej Profesora w naszej katedrze przebadano skład chemiczny ok. 160 gatunków roślin, wyodrębniono z nich ponad 100 związków w tym 60 nowych, nie opisanych dotąd w literaturze. Odkryte w tym czasie terpeny stanowiły 1/3 wszystkich nowych substancji naturalnych znalezionych w roślinach w Polsce. Większość z nich posiadała wysoką aktywność farmakologiczną. Praca naukowa prof. Drożdża zyskała sobie miano „polskiej szkoły seskwiterpenów”, znanej poza granicami Polski. Z różnych części świata do poznańskiej katedry przyjeżdżali młodzi fitochemicy na kilkutygodniowe pobyty szkoleniowe, podczas których zapoznawali się z opracowaną tutaj metodyką izolacji naturalnych laktonów seskwiterpenowych.

Profesor Bohdan Drożdż był także odpowiedzialny za kształcenie studentów specjalizacji zielarskiej. Pierwsze zajęcia dydaktyczne odbywały się w szklarni, której część dostosowano do pracy laboratoryjnej i prowadzenia seminariów. W 1980 roku studenci i pracownicy katedry przenieśli się do

Prof. Bohdan Drożdż przy barszczu Sosnowskiego (*Heracleum*) na terenie ogrodu przy Mazowieckiej 33

nowego, trzykondygnacyjnego budynku. Powstał on w czasach, kiedy każdy przysłowiowy worek cementu był nieosiągalnym marzeniem. Profesor Drożdż dokonywał cudów negocjacyjnych, by przy ul. Mazowieckiej 33 powstało nowoczesne miejsce pracy dla studentów i pracowników.

Prof. Drożdż zapisał piękną kartę polskiej farmacji, polskiej fitochemii i polskiego zielarstwa. Karta historii została wypełniona. Nie będzie już więcej dociekliwych artykułów w poszukiwaniu prawdy, nie tylko naukowej; nie będzie błyskotliwych działań na rzecz zielarstwa – naukowego i przemysłowego. Nie zapomnimy prof. Bohdana Drożdża – naukowca, nauczyciela i człowieka.

Dziękujemy, Panie Profesorze, za wszystko.

**Byli i obecni pracownicy
Katedry i Zakładu Naturalnych Surowców Leczniczych
i Kosmetycznych UMP**

Dr Dariusz Kmiecik

Dnia 13 czerwca br. zginął śmiercią tragiczną dr n. biol. Dariusz Kmiecik, adiunkt Katedry i Zakładu Biochemii i Biologii Molekularnej UMP.

Urodził się 17 lipca 1966 r. w Środzie Wielkopolskiej. W 1990 ukończył studia biologiczne na UAM w Poznaniu i uzyskał tytuł mgr biol. mol. na podstawie pracy magisterskiej wykonanej pod kierunkiem prof. dr hab. Jacka Augustyniaka.

W tym samym roku został zatrudniony w ówczesnej Katedrze Chemii Fizjologicznej AM (obecnie Katedra Biochemii i Biologii Molekularnej UMP) i przeszedł poszczególne szczeble kariery zawodowej nauczyciela akademickiego. Równocześnie

Dr Dariusz Kmiecik

Ewa Miller-Kasprzak

śnie przez szereg lat pracował pod moim kierunkiem w Zespole Regulacji Ekspresji Genu w Zakładzie (obecnym Instytucie) Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk. Odbył cztery staże zagraniczne, w tym trzymiesięczny w Genewie oraz trzy roczne: w Filadelfii początkowo na Uniwersytecie Jeffersona, kolejny w Centrum

Neurowirologii Uniwersytetu Allgheny i wreszcie w Centrum Neurowirologii i Biologii Nowotworów Uniwersytetu Temple.

Głównym przedmiotem jego zainteresowań naukowych było zapobieganie zakażeniom wirusami: HIV-1, a także HCV, poprzez konstrukcję wektorów ekspresyjnych zawierających głównie sekwencje stałe tych wirusów. Wektory te mogłyby znaleźć zastosowanie przy produkcji szczepionek antywirusowych. Dr Kmiecik był jednym z niewielu wybitnych znawców skomplikowanej technologii konstruowania tych wektorów.

W 1999 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk biologicznych na podstawie rozprawy: „Wpływ delekcji pętli V3 glikoproteiny płaszcza (gp120) wirusa HIV-1 na indukcję odpowiedzi komórkowej oraz apoptozę limfocytów T w układzie *in vitro*”, której byłem promotorem. Rozprawa ta została wyróżniona nagrodą Rektora UMP. Dr Kmiecik był autorem ponad 30 prac, poświęconych głównie tematyce zwalczania zakażeń wirusowych. Współczynnik oddziaływania (IF) opublikowanych prac wynosi łącznie 37,6. Uczestniczył w wielu programach naukowych. Był m.in. kierownikiem projektu badawczego KBN „Konstrukcja wektora ekspresyjnego zawierającego cDNA dla genu E2 wirusa zapalenia wątroby typu C oraz ocena jego przydatności jako szczepionki przeciwko temu wirusowi”. Współpracował z Kliniką Chorób Zakaźnych UMP.

W roku 2004 otrzymał stanowisko adiunkta. W ostatnim okresie, w oparciu o prace swojego autorstwa, opublikowane w czasopismach zagranicznych o wysokim współczynniku oddziaływania przygotowywał rozprawę habilitacyjną, której niestety nie dane mu było ukończyć.

Dr Kmiecik był człowiekiem niezwykle skromnym, pracowitym, o wysokim poziomie etyki zawodowej, pozbawionym zawiści, koleżeńskim, pogodnym i optymistycznym. Był niezwykle cenionym naukowcem, poważanym i lubianym przez współpracowników, kolegów i podziwianym przez studentów. Wykształcił czterech magistrów biochemii i biotechnologii oraz rzeszę studentów, w tym wielu studentów anglojęzycznych. Po jego tragicznej śmierci pozostaje pustka, którą trudno będzie wypełnić.

Prof. Wiesław H. Trzeciak

Książki

Kierunki rozwoju systemu ochrony zdrowia w Polsce

„Reforma systemu ochrony zdrowia ma priorytetowe znaczenie dla programu naprawy państwa. Stosowanie doraźnych rozwiązań czy częściowe zaspokajanie potrzeb płacowych poszczególnych grup zawodowych nie może zagwarantować ani podstawowych praw pacjenta, ani doprowadzić do stabilizacji zawodowej i ekonomicznej pracowników służby zdrowia”. [RPO, IX 2007]

10 października 2008 roku odbyła się ogólnopolska konferencja o charakterze interdyscyplinarnym, poświęcona polskiemu systemowi ochrony zdrowia (SOZ), zatytułowana: Kierunki rozwoju systemu ochrony zdrowia w Polsce.

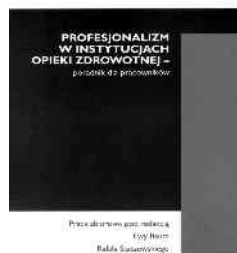
W konferencji udział wzięli specjaliści z różnych nauk, których łączy profesjonalne zainteresowanie funkcjonowaniem – bieżącym i przyszłym – polskiego systemu ochrony zdrowia. Na aktualnych problemach i możliwościach ich wyeliminowania w przyszłości koncentrowali się ekonomiści, ekonometrycy i lekarze, specjaliści od rachunkowości i metod taksonomicznych, zdrowia publicznego i zarządzania, a także urzędnicy służby cywilnej. Publikowane prace mają charakter zarówno teoretyczny, jak i aplikacyjny.

[z Wprowadzenia]

„Kierunki rozwoju systemu ochrony zdrowia w Polsce” pod red. Eweliny Nojszewskiej. Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Warszawa 2009, s. 232.

Profesjonalizm w instytucjach opieki zdrowotnej – poradnik dla pracowników

Wydawnictwo jest owocem współpracy firmy doradczej Agrainvest z wykładowcami Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu przy realizacji projektów szkoleniowych. Pracownicy uczelni zaprezentowali w książce najbardziej interesujące zagadnienia poruszane podczas dwuletniego projektu „Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadry medycznej na rzecz profesjonalizmu w ochronie zdrowia”, skierowanego do pracowników ochrony zdrowia na terenie woj. dolnośląskiego.

Zaprosiliśmy do współtworzenia książki wykładowców, których zajęcia i warsztaty cieszyły się dużym uznaniem uczestników projektu. Wśród autorów są także praktycy, na co dzień związani z instytucjami ochrony zdrowia. [...] Wybór tekstów do niniejszego opracowania został zdeterminowany

poprzez zakres tematyczny szkoleń, w których uczestniczyli przede wszystkim menedżerowie instytucji opieki zdrowotnej, pielęgniarki, sekretarki medyczne, farmaceuci, opiekunowie osób starszych oraz lekarze dentyści.

[z tekstów wprowadzających]

„Profesjonalizm w instytucjach opieki zdrowotnej – poradnik dla pracowników”, pod red. Ewy Baum i Rafała Staszewskiego. Agrainvest, Poznań 2008, s. 248.

Wybrane aspekty sterylizacji ludzi ze względów eugenicznych, medycznych i społecznych

Celem niniejszego opracowania jest z jednej strony próba wyjaśnienia na czym polega zabieg sterylizacji, z drugiej kwestia, dlaczego w wielu krajach wprowadzono ubezplodnienie mężczyzn i kobiet ze względów eugenicznych, prowadzące do pozbawienia

ludzi jednej z podstawowych funkcji – zdolności do prokreacji; autorzy próbują także odpowiedzieć na pytanie, jak rozwijała się technika sterylizacyjna, czemu służyła, jakie wreszcie były jej konsekwencje społeczne, etyczne, zdrowotne, kulturowe. Osobna grupa tekstów próbuje ukazać zagadnienie funkcjonowania sterylizacji eugenicznej w niektórych krajach, do tej pory szerzej w polskiej historiografii medycznej nieporuszane.

Autorami tekstów są przede wszystkim młodzi badacze, historycy, historycy zdrowia i medycyny, bioetycy, politolodzy, wreszcie lekarze i pielęgniarki.

[z Przedmowy]

„Wybrane aspekty sterylizacji ludzi ze względów eugenicznych, medycznych i społecznych”, pod red. Michała Musielaka. Tom 4 serii „Konteksty społeczno-kulturowe zdrowia i medycyny”. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, Poznań 2009, s. 229.

Czasopisma

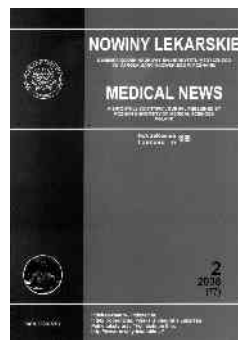

Dental Forum 1/2009 (vol. XXXVII)

Najnowszy numer Dental Forum ukazał się w przededniu XI Kongresu Stomatologów Polskich, organizowanego przez współwydawcę tego półrocznika. Opublikowane artykuły – w tym dwa w języku angielskim, opar-

cowane przez pracowników uniwersytetów w Rostocku, Poznaniu oraz stanu Michigan – dotyczą między innymi: rekonstrukcji łuków zębowych przy użyciu pełnołukowych protez stałych, opartych na mało znanych w Polsce bazalnych wszczepach śródkostnych; wpływu topografii powierzchni tytanu na wzrost kryształów fluoroapatytu; nacieków zapalnych u pacjentów z przewlekłym zapaleniem przyzębia; zaburzeń czynnościowych układu stomatognatycznego; nauczania przed- i podyplomowego gerostomatologii, zarówno w Polsce, jak i na świecie; piśmiennictwa na temat metod leczenia i wyboru terapii ortodontycznej w szkieletowych wadach klasy III.

Dental Forum 1/2009 (vol. XXXVII), red. naczelny Ryszard Koczorowski. Polskie Towarzystwo Stomatologiczne i Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Nowiny Lekarskie 2/2008 (77)

W wydany w czerwcu najnowszym numerze Nowin Lekarskich, obchodzących w tym roku 120-lecie powstania, znajdujemy piętnaście artykułów w języku polskim i angielskim, w tym dziewięć prac oryginalnych.

Różnorodna tematyka obejmuje takie dziedziny, jak kardiochirurgia, interna, psychiatria, ortopedia czy onkologia. Autorami prac są w większości pracownicy naukowcy UMP, a poza tym naukowcy z Lublina, Warszawy, Łodzi i Wrocławia.

Wszystkie prace dotyczą zdrowia człowieka. Chcielibyśmy jednak zwrócić szczególną uwagę na artykuł dotyczący jednej, szczególnej grupy – studentów medycyny. Wyniki „Badań nad stresem psychicznym związanym ze studiami medycznymi”, prowadzonych w Przychodni Medycyny Pracy i w Katedrze Medycyny Społecznej UMP, mogą być pouczające i przydatne dla wszystkich dydaktyków przedmiotów medycznych, niezależnie od ich specjalności naukowej.

Nowiny Lekarskie 2/2008 (77), red. naczelny Marian Grzymiślawski. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Redakcja „Faktów” niniejszym przeprasza panią Angelikę Kuczmarską, poznańską koordynatorkę IFMSA ds. zdrowia publicznego za błędne podanie jej nazwiska w poprzednim numerze (2/86/2009).

Niepełnosprawni w Sejmie RP

W dniu 5 maja w holu głównym sejmu odbył się wernisaż wystawy fotograficznej „Patrzeć z nadzieją”. Wystawę, zorganizowaną w ramach obchodów Europejskiego Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych, poświęcono problemom osób cierpiących na mózgowo porażenie dziecięce.

Celem wystawy jest zwrócenie uwagi polityków oraz opinii publicznej na sytuację osób cierpiących na dziecięce porażenie mózgowo. Szesnaście kolorowych fotografii jest artystyczną próbą pokazania problemów, z jakimi borykają się niepełnosprawni, począwszy od uciążliwości związanych z przemieszczaniem, poprzez izolację w szkole, trudy terapii i rehabilitacji oraz ból fizyczny. Autorką prac jest artystka młodego pokolenia Marta Pruska.

Organizatorem i pomysłodawcą projektu było Stowarzyszenie Rodziców Dzieci z Porażeniem Mózgowym. Uroczystego otwarcia wystawy dokonał Marszałek Sejmu RP Bronisław Komorowski, który objął nad nią patronat. W spotkaniu udział wzięli członkowie Ogólnopolskiego Forum Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych. Środowisko medyczne z ramienia niepełnosprawnych reprezentował przewodniczący Sekcji Ortopedii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego prof. UM Marek Józwiak z Kliniki Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Prof. Józwiak był również konsultantem medycznym przedsięwzięcia.

Petycja do analizy

W dalszej części uroczystości marszałek sejmu spotkał się z chorymi dziećmi, ich rodzicami i przedstawicielami. Podczas krótkiego spotkania wymieniono opinie dotyczące obecnych

Radosław Nawrocki

Fotografie w sejmowej przestrzeni.

potrzeb zmian w ustawodawstwie i systemie leczenia chorych z mózgowym porażeniem dziecięcym. Podkreślono potrzebę wprowadzenia refundacji nowoczesnych metod leczenia spastyczności. Marszałek Sejmu otrzymał petycję z propozycją zmian ustawowych, dotyczących utworzenia instytucji rodzica zawodowego, sprawującego stałą opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem oraz dostosowaniem istniejących standardów leczniczych do poziomu wysoko rozwiniętych krajów Unii Europejskiej. Marszałek Sejmu RP odniósł się życzliwie do zgłaszanych propozycji i zobowiązał swoją kancelarię do podania petycji dalszej analizie.

W części roboczej spotkania odbyła się debata sejmowej Komisji Pracy i Polityki Społecznej, w której wziął udział prof. Marek Józwiak. Tematyka dyskusji obejmowała zagadnienia obecnych warunków społecznych, medycznych, a także edukacyjnych i socjalnych osób niepełnosprawnych oraz sprawujących nad nimi opiekę. W podsumowaniu przewodniczący debaty, poseł PO Marek Plura z Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych określił spotkanie jako niezwykle istotny element dyskusji społecznej mającej na celu poprawę jakości życia niepełnosprawnych, zwiększających ich szanse na szeroko rozumianą integrację społeczną.

Radosław Nawrocki

Spotkanie w gabinecie marszałka sejmu.

Od lewej: poseł Marek Plura, prof. Marek Józwiak, Beata Jagiello z synem, Ewa Jagiello – prezes Stowarzyszenia Rodziców Dzieci z Porażeniem Mózgowym, minister Elżbieta Radziszewska, marszałek Bronisław Komorowski.

**prof. UM Marek Józwiak
prof. Andrzej Szulc**

Zapraszamy na wycieczki!

Sezon wycieczkowy trwa. Jedno- i dwudniowe wyprawy, organizowane przez Koło Seniora UMP, adresowane są nie tylko do byłych, ale i do aktywnych zawodowo pracowników naszej uczelni.

Na początku maja Koło Seniora naszego uniwersytetu zainaugurowało sezon wycieczkowy jednodniowym wyjazdem do Winnej Góry, Miłosławia, Kołaczkowa i Żydowa. Redakcja „Faktów” została zaproszona na drugą z serii wycieczek – śladami cystersów na terenie Przemęckiego Parku Krajobrazowego. Trzydzieści pięć osób związanych z naszą uczelnią oraz piętnastka turystów z PTTK wyruszyła razem w drogę w sobotni poranek 20 czerwca 2009.

Szkoła ze stawem

Istniejący od osiemnastu lat Przemęcki Park Krajobrazowy chroni najpiękniejsze w Wielkopolsce fragmenty krajobrazu polodowcowego z ponad dwudziestoma jeziorami rynnowymi. W rozległych kompleksach leśnych znaleźć można rzadkie gatunki roślin i zwierząt, między innymi lilie złotogłów, jelonka rogasza czy orla bielika.

My poświęciliśmy się głównie podziwianiu niektórych zabytków architektury północnej części tego obszaru. W Buczu zwiedziliśmy XVIII-wieczny kościół drewniany pod wezwaniem św. Barbary oraz świetnie zachowany i utrzymany pałacyk z początku XX wieku, w którym mieści się dziś szkoła podstawowa. W pierwszy dzień wakacji szkolnych mieliśmy niepowtarzalną okazję zobaczyć piękny witraż ze scenami myśliwskimi i bogatą, stuletnią stolarkę – reprezentacyjny hol wykładany boazerią czy kasetonowe stropy dawnej jadalni i biblioteki. Niestety nie spotkaliśmy żadnej nauczycielki, która odpowiedziałaby na dręczące nas pytanie, w jaki sposób udaje się utrzymać dzieci z dala od położonego na wyciągnięcie ręki zarosniętego stawu parkowego.

Następny przystanek czekał nas w Siekowie, gdzie w dawnym pałacu Czarnieckich mieści się dziś jeden z oddziałów Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie. Pochodzący z drugiej połowy XIX wieku budynek w stylu renesansu francuskiego położony jest w 15-hektarowym parku, wpisanym w całości na listę zabytków przyrody. We wnętrzu pałacu zachwyciliśmy się klatką schodową i pięknym holem, nad którym czuwają, uwiecznieni na nadprożach, Hygiea i Eskulap.

Przepych w ceglanej oprawie

W Przemęcie, a później i w Wieleniu Zaobrzańskim podziwialiśmy znów architekturę sakralną, związaną z osiadłymi tu w wieku XIII cystersami.

Oba kościoły, jak i pozostałości klasztoru w Przemęcie, to obiekty ceglane, z zewnątrz nieotynkowane. Nie należy jednak dawać się zwieść zewnętrznej powściągliwości zdobniczej – wewnątrz ołsniewa barokowym przepychem, zwłaszcza w zbudowanym w latach 1651-1696 kościele w Przemęcie. Wzrok przykuwają tu ogromne, bogato zdobione stalle, tron opacki, ławki i konfesjonały z czarnego dębu, wydobytanego do dziś z okolicznych bagnisk. Podłoga ogromnego,

Magdalena Knapowska-Niziołek

Wewnątrz przemęckiego kościoła czekała nas ucztą estetyczną: tak dla oczu, jak i dla uszu.

dwuwieżowego kościoła pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela jest – co rzadkie – wyłożona drewnianą klepką, ściany zaś pokryto barwną polichromią i dekoracją sztukatorską. Mieliśmy szczęście nasycić nie tylko oczy, ale i uszy, ponieważ trafiliśmy akurat na próbę koncertu, planowanego na następny dzień. W zwiedzaniu towarzyszyła nam więc organowo-skrzypcowa muzyka doby baroku.

Muzyka nie opuszczała nas i w Wieleniu, choć były to doznania innego rodzaju. Opowiadający ze swadą o kościele i istniejącym tu Sanktuarium Matki Bożej Ucieczki Grzeszników tutejszy kościelny zaintonował kilka maryjnych pieśni, podczas gdy my podziwialiśmy XV-wieczną rzeźbę Matki Boskiej z Dzieciątkiem, znajdującą się w głównym ołtarzu, a także uchodzący za cudowny XVIII-wieczny krucyfiks, usytuowany w dawnym kapitularku – dziś Kaplicy Męki Pańskiej.

Tańce, choć nie hulanki

Ostatnim punktem programu była wizyta w gospodarstwie agroturystycznym Mariana Murka „Zagroda u Rzeźbiarza” w Górsku. Zwiedziliśmy tu imponującą, dwupoziomową galerię wyrzeźbionych w naturalnych rozmiarach i pomalowanych przez gospodarza ptaków. Trzysta rozsadzonych w stylizowanym lesie rzeźb reprezentuje większość ze 182 gatunków awifauny, występujących w Przemęckim Parku Krajobrazowym.

Duże wrażenie zrobiła też galeria pełnoplastycznych postaci i płaskorzeźb, przedstawiających bohaterów „Pana Tadeusza”. Są to obiekty wyrzeźbione w drewnie lipowym nie

tylko przez pana Murka, ale i przez jego gości, zapraszanych na letnie Międzynarodowe Plenery Rzeźbiarskie.

Nasytzeni sztuką – sakralną i świecką – drugą część wycieczki przeznaczaliśmy na inny rodzaj wypoczynku. Rozsiadaliśmy się wokół wielkiego ogrodowego grilla, aby obfitym i smacznym posiłkiem zregenerować siły. Regeneracja była tak skuteczna, że wielu z nas – niezależnie od wieku – ruszyło w tany. Inni, poszukując wyciszenia, spacerowali po okolicznych polach. Panowała atmosfera prawdziwie letniego rozleniwienia.

Trzeba jednak było wreszcie powrócić do naszej miejskiej rzeczywistości. Wyśpiewawszy w autokarze kilkanaście wycieczkowych szlagierów z obowiązkowym „Lato, lato, lato czeka”, powróciliśmy do Poznania trochę fizycznie zmęczeni, ale duchem bardzo wypoczęci i zadowoleni.

Jedźcie z nami

Jesienią odbędą się kolejne trzy wycieczki, na które już teraz zapraszamy wszystkich chętnych pracowników naszego uniwersytetu – byłych i obecnych. Istnieje szansa, że tym razem będzie można podróżować w towarzystwie stu procentowo „medycznym”. Jednodniowy wyjazd w **okolicę Nowego Tomysła** planowany jest na 12 września (sobota). Pielgrzymka do **Częstochowy** będzie trwała dwa dni (28-29 września; poniedziałek-wtorek), podobnie jak wyjazd do **Wrocławia**, który w połowie października (13-14; wtorek-środa) zakończy tegoroczny sezon wycieczkowy.

Przypominamy, że Koło Seniora działa na pierwszym piętrze Collegium Wrzoska (pok. 102) we wtorki i piątki w godzinach 10-12.30. Telefon kontaktowy: 061-854-68-07.

Magdalena Knapowska-Niziołek

Nowe tytuły, stanowiska i stopnie naukowe

Profesury tytularne

■ WYDZIAŁ LEKARSKI II

1. prof. dr hab. **Jerzy Stefaniak**
2. dr hab. **Katarzyna Łącka**

■ WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

1. dr hab. **Juliusz Przysławski**

Profesury uczelniane

■ WYDZIAŁ LEKARSKI I

1. dr hab. **Maciej Krawczyński**
stanowisko profesora nadzwyczajnego
2. dr hab. **Ewa Nowak-Markwitz**
stanowisko profesora nadzwyczajnego

■ WYDZIAŁ LEKARSKI II

1. prof. dr hab. **Janusz Witowski**
stanowisko profesora zwyczajnego
2. dr hab. **Iwona Mozer-Lisewska**
stanowisko profesora nadzwyczajnego

■ WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU

1. dr hab. **Barbara Steiborn**
stanowisko profesora nadzwyczajnego

Habilitacje

Doktorzy habilitowani nauk medycznych

■ WYDZIAŁ LEKARSKI I

1. w zakresie biologii medycznej
dr **Malwina Czarny-Ratajczak**
„Analiza genów uczestniczących w etiopatogenezie chondrodysplazji”
(na podstawie cyklu 10 publikacji)
2. w zakresie medycyny – pediatrii
dr **Arleta Kowala-Piaskowska**
„Wybrane aspekty kliniczno-terapeutyczne wirusowych zapaleń wątroby typu C u dzieci”
(na podstawie cyklu publikacji)
3. w zakresie medycyny – chirurgii dziecięcej
dr **Michał Błaszczczyński**
„Zastosowanie zmodyfikowanej enterostomii w chirurgicznym leczeniu martwiczego zapalenia jelit i samoistnej perforacji jelit u noworodków”

■ WYDZIAŁ LEKARSKI II

Doktorzy habilitowani nauk medycznych

1. w zakresie biologii medycznej
dr **Krzysztof Książek**
„Czynniki determinujące tempo starzenia się komórek mezotelium otrzewnowego oraz znaczenie tego procesu w aspekcie dializoterapii otrzewnowej”
2. w zakresie medycyny – ortopedii i traumatologii
dr **Jacek Kaczmarczyk**
„Leczenie skolioz idiopatycznych selektywną spondylodezą tylną skrzywienia piersiowego. Wpływ napięcia mięśnia biodrowo-lędźwiowego na zachowanie się części lędźwiowej”

Doktoraty

■ WYDZIAŁ LEKARSKI I

Doktorzy nauk medycznych w zakresie medycyny

1. lek. med. **Magda Kopaczewska**
„Wpływ hospitalizacji na stan odżywienia dzieci i młodzieży z chorobami przewodu pokarmowego”
2. lek. med. **Husam Samara**
„Występowanie i charakterystyka komórek dendrytycznych w raku krtani”
3. lek. med. **Piotr Pałaszkiwicz**
„Analiza ryzyka skażenia anestetykami wziewnymi środowiska sal operacyjnych w Polsce. Badania ankietowe”
4. lek. med. **Zenon Lewicki**
„Walka z zakażeniem w chirurgii polskiej od 1867 do 1946 (od J. Listera do A. Fleminga)”
5. lek. med. **Marta Sękowska**
„Ocena wyników leczenia guzków krwawniczych i wypadania błony śluzowej odbytu metodą gumowej podwiązki”
6. lek. med. **Jowita Rosada-Kurasińska**
„Skuteczność postępowania przeciwbólowego za pomocą doużylniej postaci paracetamolu u chorych poddanych chirurgicznej rekonstrukcji brzusznej odcinka aorty”
7. lek. med. **Dorota Cieślak**
„Wybrane czynniki wpływające na zaburzenia usuwania produktów apoptozy u chorych na toczeń rumieniowaty układowy”
8. lek. med. **Marcin Korman**
„Porównanie wpływu monoterapii metforminą, rozigitazonem oraz terapii skojarzonej na wybrane parametry endokrynologiczne i biochemiczne u kobiet z zespołem policystycznych jajników (PCOS) i towarzyszącą insulinoopornością: prospektywne badanie randomizowane”
9. lek. med. **Anna Sokalska**
„Ocena ekspresji integryny $\alpha\beta 3$ na komórkach endometrium oraz limfocytach krwi obwodowej w drugiej fazie cyklu u kobiet z zaburzeniami rozrodu”
10. lek. med. **Magdalena Magnowska**
„Wartość kliniczna oznaczania ekspresji epigenetycznie uwarunkowanych białek u chorych na raka jajnika leczonych pochodnymi platyny”

Doktorzy nauk biologicznych w zakresie biologii

1. mgr **Magdalena Magierska-Krzysztoń**
„Słuchowa percepcja mowy u dzieci z głuchotą prelingwalną zaimplantowanych wszczepem ślimakowym”
2. mgr **Justyna Turek-Plewa**
„Genetyczne i epigenetyczne uwarunkowania zespołu niewrażliwości na androgeny”
3. mgr inż. biotechn. **Mariusz Kaczmarek**
„Wpływ makrofagów opłucnowych na apoptozę i ekspresję białek regulujących apoptozę komórek nowotworowych”
4. mgr biol. **Piotr Solarczyk**
„Występowanie gatunków i genotypów Gardia u ludzi i zwierząt w Wielkopolsce”
5. mgr fiz. **Barbara Bilińska**
„Wprowadzenie audiometrii impedancyjnej do badań diagnostycznych w wolnym polu słuchowym”

Doktor nauk medycznych w zakresie biologii medycznej:

1. mgr anal. **Teresa Pacyńska**
„Stefan Zygmunt Tytus Dąbrowski (1877-1947) twórca uniwersyteckiej biochemii medycznej w Poznaniu”

■ WYDZIAŁ LEKARSKI II

Doktorzy nauk medycznych w zakresie medycyny:

1. lek. med. **Maciej Słowiński**
„Przydatność oznaczania stężeń wybranych białek ostrej fazy w surowicy krwi w diagnozowaniu i monitorowaniu żylnych choroby zakrzepowo-zatorowej”
2. lek. med. **Michał Grzeszczak**
„Operacja przepukliny brzusznej i jej wpływ na wartość ciśnienia śródbrzusznego”
3. lek. med. **Paweł Kopyra**
„Ocena przydatności badania stężenia prokalcytoniny, interleukiny 1, interleukiny 6 oraz TNF alfa w diagnostyce zakażeń wewnątrzowodniowych”
4. lek. med. **Piotr Kowalik**
„Analiza skuteczności leczenia chorych z łagodnym gruczolakami stercza przed i po wprowadzeniu do diagnostyki badań urodynamicznych”
5. lek. med. **Monika Matusiak**
„Ocena częstości występowania wirusów brodawczaka ludzkiego w przewlekłych stanach zapalnych i nowotworach uszu”
6. lek. med. **Katarzyna Perz**
„Przydatność oceny forii zdysocjowanej i forii stowarzyszonej u pacjentów z chorobą Gravesa-Basedowa”
7. lek. med. **Mirosław Czyżak**
„Badania nad patogenezą pierwotnych żyłaków kończyn dolnych - analiza elementów sprężystych ściany żyły odpiszczelowej”
8. lek. med. **Wojciech Słowiński**
„Odległa ocena stawów biodrowych leczonych operacyjnie z powodu rozwojowego zwężenia”
9. lek. med. **Sasha A. Bluvshiteyn-Walker**
„Long vs. short splice forms of FLIP in childhood thyroid nodular disease”
10. lek. med. **Paulina Klonowska-Woźniak**
„Badania cech kreatywności w chorobie afektywnej dwubiegunowej”
11. lek. med. **Katarzyna Kostka-Jeziorny**
„Wpływ allopurinolu na wartość ciśnienia tętniczego, podatność aorty i parametry funkcji nerek u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym w zależności od nasilenia efektu hipourykiemicznego i stosowanej terapii hipotensyjnej”

Doktorzy nauk medycznych w zakresie stomatologii:

1. lek. stom. **Rafał Brożek**
„Wpływ środków dezynfekcyjnych na fizykochemiczne właściwości wybranych miękkich mas wyścielających”
2. lek. stom. **Natalia Torlińska-Walkowiak**
„Ocena starcia zębów mlecznych u dzieci żyjących w okresie średniowiecza i współcześnie”

Doktorzy nauk medycznych w zakresie biologii medycznej:

1. mgr anal. med. **Renata Podkówa-Sieczka**
„Wpływ diety niskokalorycznej na proces starzenia się nerki u szczura”

2. mgr inż. **Katarzyna Drobnik**

„Analiza polimorfizmów, metylacji oraz ekspresji genu COX-2 w zdrowej i zmienionej nowotworowo tarczycy”

■ WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

Doktor nauk farmaceutycznych:

1. mgr farm. **Ewa Witkowska-Banaszczak**

„Związki polifenolowe w liściach pełnika europejskiego *Trollius europaeus L. (Ranunculaceae)*”

Na posiedzeniu Senatu

29 kwietnia 2009

Senat

1. uczcił pamięć zmarłej Grażyny Ksoń, wieloletniego pracownika dziekanatu Wydziału Lekarskiego I i rektoratu.

2. uchwalił:

– zmiany w Statucie Uczelni, sankcjonujące nowe zasady zatrudniania oraz awansów i rotacji pracowników naukowo-dydaktycznych

– limity przyjęć na studia pierwszego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) na kierunku kosmetologia na rok akademicki 2009/2010

– warunki i zasady zatrudniania nauczycieli akademickich, którym wygasa stosunek pracy nawiązany na podstawie mianowania

– zmiany w uchwale Nr 66/2008 w sprawie zasad przyjmowania na studia w roku akademickim 2009/2010

3. uchylił uchwałę Nr 164/2001 w sprawie zasad zatrudniania nauczycieli akademickich, którzy chcą korzystać ze świadczeń emerytalnych z jednoczesnym pozostaniem w stosunku pracy

4. wyraził zgodę na obciążenie hipotek nieruchomości należących do Uczelni, jako zabezpieczenie spłaty kredytu zaciągniętego na potrzeby budowy domu studenckiego

5. poparł wniosek dziekana WNoZ o przyznanie uprawnień do nadawania stopnia doktora w dziedzinie nauk o zdrowiu

6. wyraził zgodę na przekształcenie Katedry i Kliniki Fizjoterapii, Reumatologii i Rehabilitacji w Katedrę Fizjoterapii, Reumatologii i Rehabilitacji i utworzenie w Katedrze Kliniki Reumatologii i Rehabilitacji oraz Zakładu Fizjoterapii

7. podzielił stanowisko rektora, iż nie jest możliwe głosowanie nad rozwiązaniem dot. urlopów wypoczynkowych starszych bibliotekarzy, które jest sprzeczne z obowiązującym prawem.

8. wyraził zgodę na przedłużenie o jeden rok mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego

– prof. UM dr. hab. Ryszarda Żukiela z Katedry i Kliniki Neurochirurgii i Neurotraumatologii

– prof. UM dr. hab. Edmunda Grześkowiaka

9. pozytywnie zaopiniował wniosek o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego dr hab. Ewy Nowak-Markwitz z Kliniki Onkologii Ginekologicznej Katedry Ginekologii, Położnictwa i Onkologii Ginekologicznej

10. wyraził zgodę na udzielenie bezpłatnego urlopu dr Janowi Mazeli.

27 maja 2009

Senat

1. uczcił chwilą milczenia pamięć zmarłych:

– dr Barbary Janus

– prof. Ireny Westfal

– prof. Bohdana Drożdża

2. zatwierdził sprawozdanie finansowe za 2008 rok

3. zmienił uchwałę nr 107/08 (zmienioną uchwałą nr 122/08) w sprawie wymiaru pensum dydaktycznego obowiązującego w roku akademickim 2008/09 oraz uchwalił wymiar pensum dydaktycznego obowiązującego w roku akademickim 2009/2010

4. uchwalił

– zasady rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 2010/11

– warunki rekrutacji na 4-letnie stacjonarne i niestacjonarne studia doktoranckie

5. zmienił zasady przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2009/10, dotyczące

– studiów II stopnia na kierunku dietetyka

– skrócenia czasu trwania studiów pomostowych

6. zaopiniował wnioski o odznaczenia państwowe

7. zmienił regulamin przyznawania nagrody im. Władysława Biegańskiego oraz zaopiniował wnioski o jej przyznanie

8. zatwierdził propozycję ankiety, dotyczącej oceny wykładów

9. wyraził zgodę na

– przekształcenie Kliniki Chorób Wewnętrznych i Diabetologii w Katedrę i Klinikę Chorób Wewnętrznych i Diabetologii

– rozwiązanie stosunku pracy z mianowanymi pracownikami uczelni

10. rozpatrzył odwołania od ocen negatywnych Wydziałowych Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich

12. zatwierdził Regulamin Senackiej Komisji ds. Finansów i Zaopatrzenia

13. dokonał zmian w statutach szpitali klinicznych.

Mazowiecka 33

Budynek Katedry i Zakładu Naturalnych Surowców Leczniczych i Kosmetycznych stoi na końcu jednej z najpiękniejszych poznańskich ulic, na zielonym Sołaczu. Za nim, w kierunku doliny Bogdanki rozciąga się hektarowy ogród farmakognostyczny.

W Poznaniu istnieją trzy ogrody dydaktyczne, z których każdy należy do innej uczelni wyższej. Najmniejszy z nich i jedyny zamknięty dla szerokiej publiczności, jest własnością UMP.

Jego początki sięgają czasów przedwojennych, gdy w roku 1924 z inicjatywy prof. Zygmunta Pietruszczyńskiego powstaje Ogród Roślin Leczniczych przy Zakładzie Uprawy Roli i Roślin na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego. Gdy rok później ukonstytuowuje się Wydział Matematyczno-Przyrodniczy UP, a przy nim Oddział Farmaceutyczny, kierownictwo powołanej wówczas Katedry Botaniki i Uprawy Roślin Lekarskich i należącego teraz do niej ogrodu przejmuje prof. Jan Marian Dobrowolski.

Mały, coraz mniejszy

Katedra i ogród zajmowały obszerną działkę, ograniczoną ulicami: Mazowiecką, Kaszubską, Małopolską i Niestachowską. W czasie II wojny światowej ogród stracił 2/3 terenu, gdy wytyczano nowy przebieg dwóch ostatnich z tych ulic (Niestachowska dotychczas mijała sołacką pływanią od zachodu). Zbyt mały obszar, którego część i tak zajmowała nieprzydatna do niczego kwaśna łąka, oraz brak porządnego budynku dydaktycznego były powodem poszukiwania nowej lokalizacji. Przeprowadzka stała się jednak niemożliwa po wyłonieniu się z Uniwersytetu Akademii Medycznej, gdyż właścicielem upatrzonej działki pozostał Uniwersytet.

Do czasu przebudowy ul. Niestachowskiej na drogę szybkiego ruchu pod koniec lat 70-tych wejście do ogrodu usytuowane było właśnie od tej strony. Przeniesiono je na ul. Mazowiecką, gdy wschodni pas ruchu nowej trasy zajął kolejną część ogrodu AM. Rekompensatą było sfinansowanie budowy nowego budynku dydaktycznego, który zastąpił wysłużone baraki.

Budynek

Dziś wejście do ogrodu jest możliwe tylko poprzez stojący na wysokiej skarpie na skraju działki prosty, trójkondygnacyjny budynek katedry, oddany do użytku w roku 1980. Kierownikiem katedry był wówczas zmarły tej wiosny prof. Bohdan Drożdż, który pozostawał na tym stanowisku przez 28 lat. Budynek przy Mazowieckiej, przez długi czas najmłodszy ze wszystkich obiektów ówczesnej Akademii Medycznej, był wtedy ośrodkiem intensywnej współpracy i wymiany naukowej, przede wszystkim z ówczesną Czechosłowacją, a także Holandią, Kanadą, Niemcami (wschodnimi i zachodnimi), Indiami, Włochami, Algierią czy Kazachstanem.

Po przejściu prof. Drożdża na emeryturę, gdy zlikwidowano specjalizacje farmaceutyczne, w tym zielarską, katedra przeżyła kryzys. Ocalała dzięki inicjatywie prof. Elżbiety Błoszyk i prof. Lucjusza Zaprutki, by do programu studiów farmaceutycznych wprowadzono fakultet kosmetyczny. W 2005 roku kosmetyka stała się nowym kierunkiem studiów, co spowodowało rozszerzenie nazwy i funkcji katedry i zakładu. Do zajęć dydaktycznych dla kosmetyków przystosowano przyziemie, zajmowane dotychczas przez magazyny i kotłownię. Zorganizowano tam dwie nowoczesne, sześciostanowiskowe sale ćwiczeń wraz z zapleczem sanitarnym i szatnią. Na wyższych kondygnacjach znajdują się m.in. dwie sale laboratoryjne dla studentów i magistrantów oraz jedna sala seminaryjna, której nieformalnie patronuje zmarła 10 lat temu prof. Błoszyk. W budynku znajduje się także specjalna suszarnia materiału roślinnego, pracownia nasienna, a także mieszkanie dozorca-ogrodnika i sprzątaczk.

Powąchaj listek, wyślij nasiono

Dziś ogród podzielony jest na część dydaktyczną (w głębi) oraz naukową. Pracownicy katedry zajmują się m.in. izolacją związków chemicznych (głównie seskwiterpenów) z roślin rodziny *Asteraceae* (astrowate), chemiczną budową i aktywnością biologiczną substancji roślinnych. Co roku publikują i rozsyłają do ogrodów farmakognostycznych w kraju i za granicą katalog uzyskanych w tym sezonie nasion roślin uprawianych w poznańskim ogrodzie. Studenci, w ramach przedmiotu „Leki pochodzenia naturalnego” poznają pokrój, zapach, a czasem i smak roślin zielarskich. Oprócz zwykłych poetek uprawianych i kilku inspektów znajdują się tu także dwie szklarnie, z których większa – położona blisko ul. Niestachowskiej, jest niestety częstym celem chuligańskich wybryków i wykonywanie jej do celów dydaktycznych jest zbyt ryzykowne. Warto jednak wiedzieć, że stąd właśnie pochodzi wiele roślin (ciętych i doniczkowych), upiększających różne uczelniane uroczystości.

Cechą charakterystyczną tego terenu jest jego różnorodność: znajdzie się tu odpowiednie środowisko i dla roślin sucholubnych, i dla wymagających większego nawodnienia, a nawet dla roślin wodnych, jako że w najniższej położonym narożniku u zbiegu ul. Kaszubskiej i Małopolskiej znajduje się oczko wodne. Oprócz roślin zielnych występują tu także pnącza, krzewy i drzewa, w tym tak egzotyczne jak sekwoja czy miłorząb japoński.

Magdalena Knapowska-Niziołek

Budowa siedziby katedry była rekompensatą za zmniejszenie powierzchni ogrodu

Wbrew pozorom to nie Palmiarnia Poznańska

Nad oczkiem wodnym pochyla się jabłoń

Gabinet kosmologów, w którym niedawno była kotłownia

Szyby szklarni bywały celem chuliganów, zwłaszcza po rozgrywkach na pobliskim stadionie

Skarbiec katedry – bank zebranych w ogrodzie nasion

Jedno z poletek przy małej szklarni

Akademicki jubileusz

w obiektywie Kazimierza Frysia

Śladami Świącickiego

Podobnie jak dziewięćdziesiąt lat temu – w dniu inauguracji Uniwersytetu Poznańskiego, zwanego przez krótki czas Wszechnicą Piastowską – 7 maja 2009 przez Poznań przemaszerowali reprezentanci środowiska akademickiego naszego miasta. Trasa prowadziła z Katedry do Auli Uniwersyteckiej, gdzie odbyło się uroczyste jubileuszowe posiedzenie senatów tutejszych publicznych uczelni wyższych, w tym czterech wywodzących się z Uniwersytetu Poznańskiego.

Dwa dni później, w sobotę, w parku i na placu Mickiewicza odbył się atrakcyjny piknik akademicki, który otworzył premier Donald Tusk. Dużym zainteresowaniem publiczności cieszyła się prezentacja UMP: był występ chóru, pokaz ratownictwa medycznego, badania profilaktyczne dla ludzi i ... dziecięcych maskotek w Szpitalu Pluszowego Misia.

